

PROCURATURA REPUBLICII MOLDOVA

**RAPORTUL
DE ACTIVITATE AL PROCURATURII
PENTRU ANUL 2015**

CHIȘINĂU
2016

CUPRINS

Capitolul 1. REPERE GENERALE	4
1.1 Organizarea activității Procuraturii	4
1.2 Capacitatea administrativă	5
1.2.1. Resurse umane și politica de cadre	6
1.2.2 Resursele financiare.....	7
Capitolul 2. ACTIVITATEA ÎN DOMENIUL DE APĂRARE A INTERESELOR GENERALE ALE SOCIETĂȚII, A DREPTURILOR ȘI LIBERTĂȚILOR OMULUI.....	10
2.1 Rolul și atribuțiile Procuraturii în acest domeniu. Privire de ansamblu.....	10
2.2 Asigurarea legalității în Forțele Armate.....	15
2.3 Respectarea legii în locurile de recluziune și executarea hotărârilor judecătorești.....	16
2.4 Aprecieri și tendințe	17
Capitolul 3. EXERCITAREA ȘI CONDUCEREA URMĂRIII PENALE.....	18
3.1 Analiza situației infracționale.....	18
3.2 Exercițarea urmăririi penale.....	22
3.3 Conducerea urmăririi penale	23
3.4 Combaterea corupției.....	24
3.5 Situația pe diferite categorii de infracțiuni	36
3.5.1. Criminalitatea juvenilă	36
3.5.2. Combaterea traficului de ființe umane	37
3.5.3. Combaterea torturii și a relelor tratamente	40
3.5.4. Infracțiunile cibernetice și din domeniul telecomunicațiilor	42
Capitolul 4. CONTRIBUIREA LA ÎNFĂPTUIREA JUSTIȚIEI	43
4.1 Reprezentarea învinuirii în instanțele de judecată în cauzele penale	43
4.1.1. Activitatea judiciară la nivelul instanțelor de fond	43
4.1.2. Achitarea inculpaților de către instanțele de judecată	44
4.1.3. Încetarea proceselor penale în instanțele de judecată	45
4.1.4. Pedepsele penale.....	46
4.2 Contribuirea procurorului la înfăptuirea justiției pe cauze civile	50
4.3 Domeniul contravențional	51
4.4 Activitatea în materie de implementare a CEDO	51
Capitolul 5. COOPERAREA ȘI ASISTENȚA JURIDICĂ INTERNAȚIONALĂ	53

5.1	Cooperarea cu instituțiile și organizațiile internaționale	53	
5.2	Asistența juridică internațională	57	
Capitolul 6. REFORMA PROCURATURII ȘI IMPLEMENTAREA STRATEGIEI DE			
	REFORMARE A SECTORULUI JUSTIȚIEI.....	58	
6.1	Reforma Procuraturii în contextul Strategiei de Reformare a Sectorului Justiției	58	
6.2	Noul proiect de lege privind Procuratura	58	
Capitolul 7. INFORMAREA PUBLICĂ ȘI RELAȚIILE CU MASS-MEDIA.....			60
Capitolul 8. CONCLUZII			62
8.1	Probleme, deficiențe și obstacole	62	
8.2	Obiective pentru anul 2016	62	
ANEXE	.....	64-76	

Capitolul 1. REPERE GENERALE

1.1 Organizarea activității Procuraturii

Conform Constituției Republicii Moldova, art.124, și a art.1 din Legea nr.294 din 25.12.2008 Procuratura reprezintă o instituție autonomă în cadrul autorității judecătorești.

Conform prevederilor legale, Procuratura activează în baza principiului independenței și autonomiei procurorilor, asigurând independența procesuală și controlul judecătoresc, oferindu-le posibilitate de a lua de sine stătător decizii în cazurile pe care le examinează, excluzând posibilitatea de subordonare a Procuraturii autorității legislative și celei executive, de influență sau de imixtiune a unor alte organe și autorități ale statului în activitate acestora.

Asupra principiului independenței și autonomiei procurorilor s-a expus și Curtea Constituțională¹ în care a menționat că procurorul este persoană cu funcție de demnitate publică, activitatea căruia se bazează pe dispozițiile constituționale și ale Legii cu privire la Procuratură, care prevăd garanțiile activității acestuia, fără niciun impediment, hărțuire, intimidare, ingerințe necorespunzătoare. În perioada de raport,

organele Procuraturii au activat în componența și structura aprobată de Parlamentul Republicii Moldova², cu modificările structurale interne efectuate în anii precedenți prin atribuțiile legale respective ale Procurorului General.

În anul 2015 pe teritoriul țării au funcționat patru tipuri de procuraturi specializate

- transport,
- anticorupție,
- de nivelul Curții de Apel, și
- militare

și 44 procuraturi teritoriale, din care 2 cu statut de procuraturi ierarhic superioare (procuratura UTA Găgăuzia și procuratura mun. Chișinău).

În limita competențelor ierarhice și atribuțiilor legale, Procuratura Generală prin intermediul secțiilor, direcțiilor și serviciilor specializate, a organizat și a coordonat activitatea procuraturilor din subordine și a gestionat bugetul Procuraturii.

În vederea asigurării activității eficiente a Procuraturii și realizării reformelor în domeniul justiției, la 29 mai 2015 a fost elaborat și

¹ Hotărârile nr.29 din 23.09.2013 și nr.20 din 04.06.2014

² Hotărârile nr.-nr. 77-78 din 04.05.2010 privind aprobarea structurii Procuraturii Generale, aprobarea organelor Procuraturii, a localităților de reședință în care activează și a numărului de personal

aprobat de Parlament, în prima lectură, proiectul noii Legii cu privire la Procuratură, care corespunde recomandărilor internaționale și celor mai bune experiențe în domeniu.

Ulterior, la 25 februarie 2016 Parlamentul a adoptat în lectură finală o nouă Lege cu privire la Procuratură, care conține un șir de institute noi și mecanisme chemate să asigure independența și autonomia procurorilor, selecția și cariera acestora, evaluarea performanțelor și formarea profesională continuă. În același timp, Legea nouă conține o serie de instrumente care vin să consolideze Procuratura, în calitate de instituție autonomă în cadrul autorității judecătorești, asigurând o coordonare între standardele și procedurile aplicabile în sfera accederii în profesie, selecției și carierei, similare celor aplicate în privința judecătorilor. Nu în ultimul rând, este importantă și asigurarea unui sistem de dotări și retribuție a activității angajaților Procuraturii, ținând cont de sarcinile și funcțiile acestei instituții în societate.

De rând cu organizarea activității organelor Procuraturii, ca și în anii precedenți, o atenție deosebită a fost acordată interacțiunii cu organele de drept și de control în vederea coordonării activității acestora de combatere a criminalității și asigurării ordinii de drept. În acest scop, au fost întreprinse activități de elaborare a unui șir de acte interdepartamentale în vederea investigării

cazurilor de tortură, a infracțiunilor din domeniul informaticii, reglementării activității echipelor comune de investigații, combaterii criminalității transfrontaliere, cooperării polițienești internaționale.

Suplimentar documentelor de politici aprobate la nivel național, activitatea organelor Procuraturii în perioada de raport a fost ghidată de programul de activitate al Procuraturii Generale, precum și de planurile de activitate ale subdiviziunilor acesteia, ale procuraturilor teritoriale și specializate, care au fost executate integral și în termen.

1.2 Capacitatea administrativă

În vederea asigurării independenței procurorului și unei autonomii mai largi activității acestuia, excluzând posibilitatea intervenției politicului în gestionarea internă a instituției Procuraturii, în ultimii ani au fost întreprinse un șir de măsuri, chemate să îmbunătățească capacitatea administrativă a instituției.

Astfel, conform noii Legi cu privire la Procuratură structura Procuraturii Generale, a procuraturilor specializate și a celor teritoriale, a numărului de procurori în fiecare procuratură, vor putea fi modificate de către Procurorul General, cu acodul scris al Consiliului Superior al Procurorilor. Astfel, a fost creat un mecanism de gestionare independentă a structurii Procuraturii, nemaifiind necesară intervenția politicului, în

cazul nostru a Parlamentului.

În vederea asigurării unei funcționări eficiente a instituției, organizării și coordonării activității subdiviziunilor teritoriale și specializate, pe lângă ierarhia procesual-penală a procurorilor a fost stabilită clar și ierarhia administrativă a acestora. Astfel, ordinele, dispozițiile și indicațiile privind organizarea activității Procuraturii ca entitate administrativă, precum și instrucțiunile metodologice în domeniu sunt obligatorii pentru procurorii ierarhic inferiori. Regulile detaliate cu privire la ierarhia administrativă în cadrul Procuraturii sunt stabilite în Regulamentul Procuraturii, care reprezintă un document și un instrument de politici, care urmează a fi făcut public prin publicarea în Monitorul Oficial.

1.2.1. Resurse umane și politica de cadre

Potrivit Legii cu privire la Procuratură, responsabil de politica de personal este Consiliul Superior al Procurorilor, investit cu competențe în vederea examinării chestiunilor ce țin de cariera procurorilor, instruirea inițială și continuă a acestora, respectarea disciplinei și eticii de procuror.

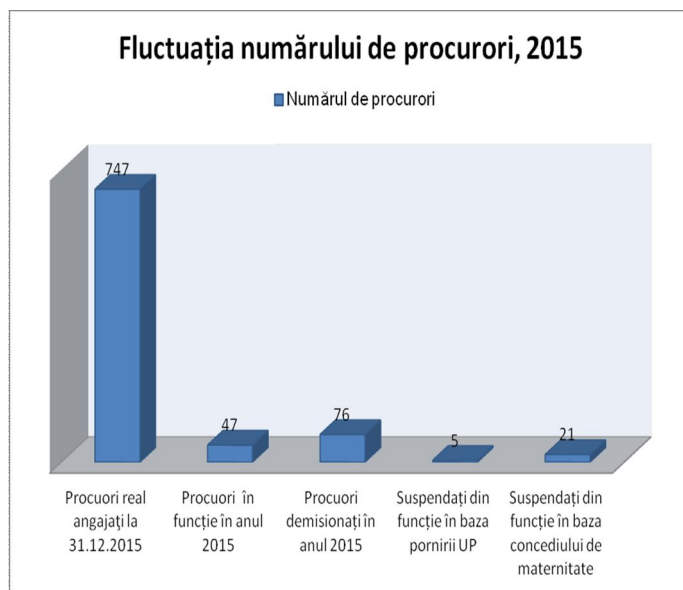
Pe parcursul anului 2015, Consiliul Superior al Procurorilor s-a întrunit în 17 de ședințe ordinare și 2 extraordinare și a adoptat 301 hotărâri.

Hotărârile adoptate au vizat toate aspectele competențelor sale definite în art. 82 din

Legea cu privire la Procuratură.

În anul 2015 instituția Procuraturii s-a confruntat dur cu fenomenul fluctuației masive de cadre în rîndurile procurorilor și exodul sistematic, și condiționat al angajaților, ca urmare a salariului mic și a insuficienței garanțiilor sociale, precum și decalajului mare dintre remunerare și nivelul responsabilităților puse în fața procurorilor.

În perioada de raport, din sistem au demisionat circa 10 la sută din procurori, adică 76 procurori cu vechimea în muncă mai mare de 10 ani.

Astfel, preocuparea primordială a Consiliului a constituit adoptarea unor măsuri organizatorice în vederea completării statelor de personal pentru asigurarea funcționării instituției, fiind organizate concursuri pentru accederea în funcțiile vacante de procuror. Ca rezultat, au fost suplinite doar 47 de funcții de procuror în procuraturile teritoriale și specializate, în 23 de cazuri (50%) în funcțiile

de procuror au fost numiți tinerii absolvenți ai Institutului Național al Justiției.

Totodată, pe parcursul anului 2015 au fost organizate concursuri privind ocuparea funcțiilor de procuror șef-teritorial în 14 raioane, care recent au fost finalizate, prin desemnarea câștigătorilor și numirea acestora în funcție.

În perioada de referință, Consiliul a validat 198 de hotărâri ale Colegiului de calificare, adoptate în rezultatul procedurilor de atestare a procurorilor și organizare a concursurilor pentru accesarea în funcțiile de procuror.

Activitatea disciplinară în anul 2015 a fost mai intensă decât în anul precedent, avîndu-se în vedere adoptarea unui nou Cod de etică și conduită al procurorului, dar și riscurile la care sunt supuși procurorii în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu.

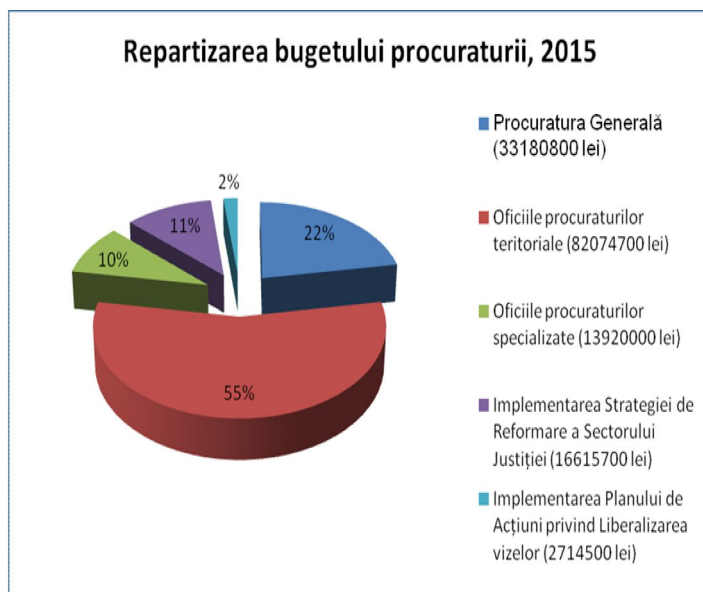
La finele anului 2015 în cadrul organelor Procuraturii activau 1136 persoane:

- 773 procurori
- 210 funcționari publici
- 153 lucrători tehnici.

În anul 2015, din organele Procuraturii au demisionat 76 de procurori, comparativ cu 2014, cînd au demisionat 23.

1.2.2 Resursele financiare

Bugetul total al Procuraturii pentru anul 2015 a constituit suma de 148,5 mln. lei, repartizate în felul următor:

Bugetul planificat pentru anul 2015 a reprezentat o creștere cu 1683,3 mln. lei față de bugetul din 2014. Luând în considerare impactul inflației în anul 2015³, creșterea *reală* a fost, totuși, pentru anul de raport față de anul 2014 de aproximativ 11,3%. Mai mult de 75% din bugetul total al Procuraturii, inclusive alocațiile pentru implementarea SRSJ și cele repartizate procuraturilor specializate, au fost atribuite cheltuielilor operaționale și pentru fortificarea capacităților instituționale ale

³ Conform Băncii Naționale a Moldovei, rata oficială a inflației lunare pentru anul 2015 a fost între 4.7% și 13.6% (Vezi <http://www.bnm.org/en/content/inflation?inflation-evolution-full>). La estimarea efectului inflației asupra creșterii de facto a bugetului Procuraturii din 2014 în 2015, a fost utilizată media acestor cifre – 9.15%.

procuraturilor teritoriale și specializate⁴ direct responsabile de conducerea urmăririi penale și prezentarea acuzații de stat în Moldova.

Cheltuielile efective ale Procuraturii pentru anul 2015 au fost în proporție de 84.38% (125,311,100 lei) din mijloacele financiare aprobate. Aceasta a reprezentat o (creștere/descreștere) a ratei cheltuielilor comparată cu anul 2014, Procuratura utilizând 99,37% (124,521,500 lei) din bugetul său total (148505,700lei) Imposibilitatea de a utiliza anumite fonduri bugetare în anul 2015 se datorează unor factori externi, inclusiv:

Reținerii anumitor plăți de către Ministerul Finanțelor, chiar și atunci când Procuratura Generală a înaintat cereri privind accelerarea acestora;

Amânării continue în Parlament a examinării anumitor modificări legislative la finele anului 2015 ce țin de Legea nr. 294-XVI din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură care vizau, printre altele, necesitatea alocării unui buget separat pentru achiziționarea și

finanțarea unui sediu separat al Consiliului Superior al Procurorilor, precum și includerea unor resurse bugetare pentru dezvoltarea ulterioară a capacităților administrative și de personal a instituției menționate. (Anumite resurse din aceste fonduri au fost redirecționate și aplicate în alte scopuri⁵).

Pe parcursul perioadei de 5 ani cuprinsă între anii 2010-2015, bugetul anual al Procuraturii a crescut în realitate cu aproximativ 60%, ajustat la rata inflației⁶. Cea mai mare creștere anuală, și unica, atât în termeni absoluți, cât și relativi (aproximativ 30%, după ajustare la rata inflației) s-a întâmplat în 2012-2013. Aceste creșteri bugetare, fără îndoială, au contribuit sub mai multe aspecte la dezvoltarea, modernizarea și creșterea capacităților Procuraturii.

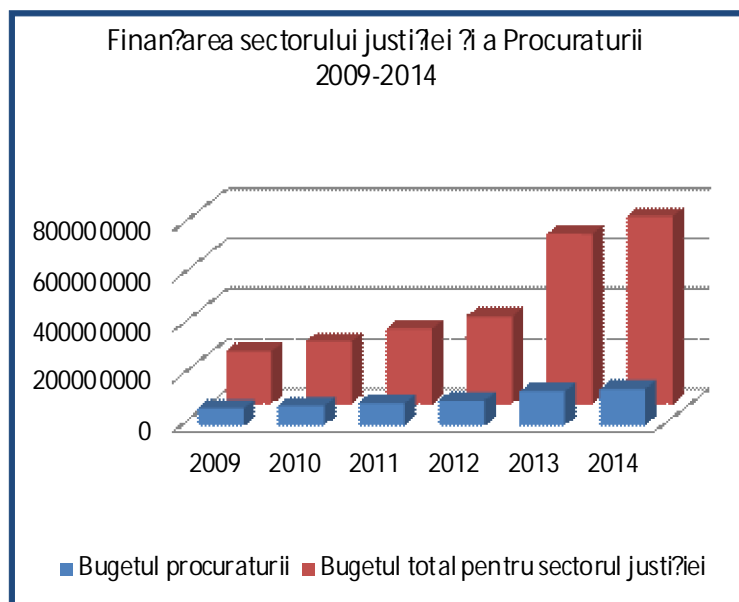
⁴ Mai mult de 10 mil. lei – sau aproape două treimi din fondurile Procuraturii alocate pentru implementarea SRSJ în 2015 au fost destinate fortificării capacităților instituționale ale procuraturilor teritoriale și ale celor specializate, inclusiv pentru reconstrucția și renovarea sediilor, înnoirea echipamentului și a automobilelor. Ca urmare a realocării surselor financiare neutilizate pentru îmbunătățirea sistemelor de securitate ale acestor procuraturi (*a se vedea* n.2, mai jos), precum și datorită economiilor generate de implementarea eficientă a altor acțiuni din SRSJ pentru 2014, suma totală adițională alocată pentru îmbunătățirea capacităților instituționale ale procuraturilor teritoriale și specializate (adițional la linia bugetară prevăzută direct pentru aceasta, conform tabelului de mai sus) a fost de 14.1 mln lei în total.

⁵ Alte fonduri bugetate nu au fost cheltuite pentru scopul și destinația lor inițială datorită practicilor bune de management și coordonare eficientă inter-instituțională demonstrată de Procuratură. De exemplu, 4.2 mln lei din bugetul pentru anul 2014 au fost inițial bugetați pentru îmbunătățirea sistemelor de securitate din cadrul procuraturilor teritoriale. Prin coordonarea eficientă cu Întreprinderea de Stat pentru Servicii de Securitate, toate aceste lucrări au fost contractate pentru doar 800000 lei. Banii rămași – 3.4 mln lei – au fost realocați pentru fortificarea capacităților instituționale ale oficiilor teritoriale și ale procuraturilor specializate în alte domenii decât securitatea.

⁶ În valoare *nominală* în lei (adică cifrele indicate în buget sunt *neajustate* ratei inflației), bugetul Procuraturii aproximativ s-a dublat în perioada 2009-2014. Prin aplicarea indicelui lunar mediu al ratei inflației pe parcursul acestor ani (*vezi* <http://www.bnm.org/en/content/inflation?inflation-evolution-full>), se observă că bugetul *real* al Procuraturii a crescut pe parcursul acestor ani cu doar 60% în loc de 100%. De asemenea, în contextual în care rata reală a inflației a depășit indicia oficiali indicați pentru această perioadă, creșterea reală a bugetului Procuraturii pentru 2009-2014 ar putea fi mult mai mică.

Cu toate acestea, așa cum este prezentat în tabelul de mai jos, creșterea bugetului Procuraturii a fost substanțial întârziată timp de mai mulți ani comparativ cu alte instituții din sectorul justiției, și cu sectorul justiției la general. În 2013, de exemplu, atunci când bugetul Procuraturii a crescut cu aproximativ 30%, cel mai mare buget din sectorul justiției a fost de fapt dublat. Ca urmare, deși în 2009 bugetul Procuraturii a constituit 98% din bugetul total alocat sectorului justiției, în 2015 bugetul Procuraturii a fost micșorat, reprezentând doar 87% din bugetul total alocat sectorului justiției. Aceste scăderi relative în finanțarea Procuraturii comparativ cu restul sectorului justiției sunt reflectate sub mai multe aspecte:

În anul 2009, finanțarea cheltuielilor legate de personalul Procuraturii a reprezentat 98% din totalul cheltuielilor atribuite personalului în sectorul justiției; până în 2015 această

pondere a scăzut la 87%.

În perioada 2010-2012, finanțarea totală per judecător a fost de aproximativ 2.7 ori mai mare decât finanțarea alocată Procuraturii pentru acoperirea cheltuielilor per procuror în procuraturile teritoriale; până în 2015 acoperirea financiară a cheltuielilor per judecător comparative cu cele pentru procurori a crescut de 3 ori.

În timp ce finanțarea acordată sectorului justiției pentru implementarea SRSJ a reprezentat 10% din totalul bugetului prevăzut pentru sectorul justiției pentru anul 2015, suma alocată din fondurile destinate implementării SRSJ a reprezentat doar 11% din bugetul total al Procuraturii pentru anul 2015. Totodată, Procuratura a primit doar 12% din fondurile totale disponibile pentru implementarea SRSJ în 2015.

Astfel, în timp ce Procuratura a făcut pași importanți în implementarea reformelor, modernizarea și dezvoltarea sa instituțională nu a putut fi făcută la fel de repede dacă ar fi primit resurse adiționale comparativ cu alte instituții din sectorul justiției, așa cum nu ne putem aștepta la o fortificare a capacităților sale de dezvoltare la fel de avansate ca în alte instituții din sectorul justiției care au primit fondurile necesare în timp util și constant raportat la perioada de timp indicată mai sus.

Capitolul 2. ACTIVITATEA ÎN DOMENIUL DE APĂRARE A INTERESELOR GENERALE ALE SOCIETĂȚII, A DREPTURILOR ȘI LIBERTĂȚILOR OMULUI

2.1 Rolul și atribuțiile Procuraturii în acest domeniu. Privire de ansamblu.

Organele Procuraturii onorându-și atribuțiile funcționale consacrate în art.124 din Constituție în domeniul reprezentării intereselor generale ale societății, apărării ordinii de drept, drepturilor și libertăților fundamentale, pe parcursul anului 2015 și-au axat activitatea spre înlăturarea riscurilor în cele mai vulnerabile aspecte ale relațiilor societate, asigurând supremația legilor și consolidării statului de drept. Sarcina primordială a Procuraturii în anul 2015 a constituit reacționarea promptă în cazurile de încălcare a legii, violării drepturilor omului și intereselor publice.

La compartimentul vizat, starea de lucruri pe țară în anul 2015 a decurs pe o notă încordată urmare a mai multor fenomene sociale noi și tensionate și de critică dură din partea societății. Însă, în pofida acestora, Procuratura a demonstrat eficiența capacităților de competență, autonomie și independența în exercitarea atribuțiilor.

Corpul de procurori fiind conștient de imperativul supremației și funcționalității legii, aspirațiile populației, în interesul apărării ordinii de drept, de rând cu alte instituții de

stat și-a onorat atribuțiile ce îi revin examinând un volum considerabil de sesizări, petiții și materiale parvenite atât de la autoritățile statului precum și de la cetățeni, declanșând investigații în domeniu.

Astfel, activitatea în domeniul dat a fost marcată de efectuarea a 1389 controale și 1436 generalizări în diverse compartimente și sfere ale vieții sociale, reacționându-se prin înaintarea a 1178 sesizări, 436 recursuri, inițierea a 434 acțiuni civile în valoare de 399938689 lei, din care au fost admise 246 acțiuni în valoare de 133403091 lei.

În 328 cazuri, care au încadrat și cauzarea de prejudicii materiale intereselor publice în sumă totală de 781253919 lei, procurorii responsabili de domeniul investigațiilor generale au dispus începerea urmăririi penale, contribuind inclusiv prin acțiuni extrapenale sau acțiuni civile în procedura penală la recuperarea prejudiciului în valoare de 6173950 lei.

Investigațiile financiar economice

În perioada de raport procurorii responsabili de investigațiile extrapenale au generalizat situația în cele mai sensibile domenii ale vieții sociale și au informat organele centrale și de conducere ale țării informații pe subiectele ce țin de:

- combaterea și prevenirea evaziunii fiscale și restituiri nefondate din bugetul de stat a TVA,
- utilizarea ilegală și neconform destinației a fondurilor de subvenționare a producătorilor agricoli;
- eliberarea de către autoritățile publice locale a certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire;
- administrarea fondului forestier;
- autorizarea persoanelor fizice/juridice privind practicarea activității nucleare sau radiologice etc.

Investigațiile procurorilor la compartimentul respectării legislației la utilizarea fondurilor de subvenționare a producătorilor agricoli s-au soldat cu documentarea multiplelor încălcări la acest compartiment, ca rezultat, fiind dispusă pornirea a 37 cauze penale potrivit art.-art.190, 243, 244, 248, 327, 328, 335, 361 din Codul penal, obiectul cărora vizează falsificarea și prezentarea la AIPA a documentelor privind implementarea investițiilor, solicitarea subvenției pentru procurarea tehnicii noi, de fapt aceasta fiind anterior utilizată; prezentarea datelor denaturate privind investițiile efectuate; eliberarea ilegală de către autorități a documentelor ce confirmă faptul efectuării investițiilor; denaturarea costului investițiilor, în scopul majorării valorii subvențiilor solicitate de la AIPA. O parte din aceste dosare au fost deja deferite justiției.

Au fost constatate situații când persoane cu

funcții de demnitate publică din cadrul Guvernului și Ministerului Agriculturii, folosind situația de serviciu în interes de profit, au elaborat și favorizat adoptarea unor hotărâri de Guvern cu privire la aprobarea modului de utilizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli. Astfel, în perioada anilor precedenți au fost favorizați în obținerea subvențiilor doar solicitanții care cumpărau ori vindeau tehnică agricolă prin intermediul proiectului 2KR, aflați sub protecția nemijlocită a unor persoane cu funcții de demnitate publică, fapt prin ce a fost prejudiciat bugetul de stat cu mijloace financiare în proporții deosebit de mari. La 06.11.2015 Procuratura Generală a dispus pornirea urmării penale în temeiul art.327 alin.(2) lit.b) și lit.c) Cod penal.

Un caz de rezonanță depistat de Procuratura Generală la compartimentul dat, vizează ilegalitățile comise de către factorii de decizie ai Companiei de Asigurări „Moldasig”, manifestată prin dobândirea ilicită a mijloacelor financiare în proporții deosebit de mari din Fondul de subvenționare a producătorilor agricoli prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu folosirea documentelor oficiale false.

Astfel, compania „Moldasig” a organizat și a pus în aplicare o schemă criminală, care constă în selectarea agenților economici de încredere pe care îi cointeresa să încheie

contracte fictive de asigurare subvenționată în agricultură, scopul acestora fiind obținerea de subvenții din Fondul de subvenționare a producătorilor agricoli. După obținerea ilegală a subvențiilor, o parte din venitul dobândit era achitat agenților economici, care făceau parte din schema criminală, iar cea mai mare parte era însușită de către factorii de decizie ai companiei „Moldasig”. Pe caz se desfășoară cercetările de urmărire penală conform art.190 alin.(5) și art.361 alin.(1) din Codul penal.

La subiectul respectării legislației cu privire la autorizarea persoanelor fizice/juridice care practică activități nucleare sau radiologice, investigațiile procurorilor s-au soldat cu pornirea a 9 cauze penale, conform indicilor infracțiunii prevăzute de art.292 din Codul penal, în privința factorilor de decizie ai Centrelor de Sănătate Publică Comrat, Chișinău, Bălți, Soroca, Orhei, Edineț, Cahul, Căușeni și ÎS „Centrul de stat pentru atestarea și omologarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților”, pe faptul păstrării și folosirii în perioada anilor 2013 – 2015 a materialului radioactiv Ni 63, fără autorizația corespunzătoare a Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice.

La capitolul prevenirii evaziunii fiscale, combaterii firmelor fantome și restituirii

nefonde din bugetul de stat a taxei pe valoarea adăugată, activitatea procurorilor a fost marcată de pornirea a 316 cauze penale în baza art.244 din Codul penal – evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, din care - 34 cauze penale în privința a 43 persoane au fost expediate cu rechizitoriu pentru examinare în instanța de judecată, prejudiciul cauzat estimându-se la 168 527 421 lei.

În vizorul Procuraturii s-au aflat și unele aspecte ilegale, aferente achizițiilor publice, admise de persoane cu demnitate publică din cadrul autorităților publice centrale. La acest subiect fiind elocvent cazul achiziționării cu grave încălcări a echipamentului medical pentru efectuarea expertizelor genetice (ADN). Astfel, persoanele responsabile din cadrul Ministerului Sănătății și Agenției Achiziții Publice nu au intervenit pentru contracararea derogărilor și ilegal au admis desemnarea în calitate de câștigător a unui agent economic care a propus echipament medical la un preț de 3 ori mai mare decât ceilalți operatori economici, cauzând bugetului de stat un prejudiciu de circa 6 mln. lei. Echipamentul genetic urma să fie achiziționat abia după proiectarea și construcția edificiului laboratorului genetic modern, ceea ce nu s-a efectuat, drept urmare acesta nefiind utilizat conform destinației. Pe acest fapt, Procuratura Generală a pornit urmărirea penală potrivit art.328 alin.(3) lit.d) din Codul penal. De

menționat că, procurarea echipamentului necesar care ar permite efectuarea expertizei genetice în Republica Moldova (analiza ADN), constituie un obiectiv al Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016.

La gestionarea mijloacelor publice de către autoritățile locale au fost scoase în vileag ilegalități la realizarea obiectului investițional de amenajare a zonei pietonale din str. Alexandru Diordiță din mun. Chișinău și a parcajelor pe străzile adiacente ale acesteia ce țin de transparență, utilizarea eficientă a finanțelor publice și combaterea concurenței neloiale. Pe acest fapt a fost dispusă începerea urmăririi penale în temeiul art. 329 alin.(1) Cod penal.

Alte patru cauze penale au fost pornite în baza art.327 alin.(1), art.327 alin.(2) lit.c), art.328 alin.(3) lit.d) și art.329 alin. (2) lit. b) din Codul penal, ce vizează activitatea economico-financiară a Întreprinderii Municipale „Piața Centrală”.

Protecția drepturilor omului

În anul 2015 organele Procuraturi au efectuat 513 investigații din oficiu și generalizări în domeniul protecției drepturilor fundamentale ale omului, inclusiv a copilului (2014–623 activități). În rezultat au fost înaintate 269 acte de reacționare (2014 - 512). Procurorii au examinat 2569 petiții ce vizează drepturile omului și protecția copiilor, 503 fiind recunoscute ca întemeiate, cu înaintarea a

266 acte de reacționare (2014 – 2820 petiții, 583 admise, 316 acte de procuror). În interesele minorilor și altor persoane social-vulnerabile au fost intentate și remise spre examinare în instanțele de judecată 355 acțiuni civile în sumă de 8.328.627 lei (2014 - 390 acțiuni civile în sumă de 6.752.658 lei).

Cele mai importante subiecte abordate de petiționari se referă la condițiile dificile de trai, insuficiența locurilor de muncă și nivelul necorespunzător de protecție a muncii, încălcarea dreptului de proprietate, la asistență socială, altor drepturi ale omului. Rămân actuale problemele generate din fenomenul migrației de muncă a cetățenilor, litigiile referitoare la stabilirea locului de trai al copilului cu unul din părinți, eschivarea de la achitarea pensiei de întreținere etc.

Analiza situației privind asigurarea protecției copilului împotriva infracțiunilor, constată indici statistici în creștere. Astfel, în anul 2015 au fost pornite 1334 cauze penale, victime ale infracțiunilor fiind 1381 copii, în timp ce în 2014 au fost comise infracțiuni față de 1122 copii. Este în creștere numărul cauzelor penale cu copii victime ale abuzului sexual și violenței în familie. Astfel, în 2015 au fost pornite 332 cauze penale pe fapte de abuz sexual asupra copiilor (2014 - 223 cauze). Alte 118 cauze penale au fost pornite conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.201¹ al Codului penal, victime fiind 134 copii (2014 - 117 cauze penale,

victime fiind 145 copii).

Concomitent, în anul 2015 au fost pornite 2102 cauze penale în privința minorilor, *comparativ cu 2264 cauze penale în 2014*. La finele anului 2015 în 1 879 cauze penale urmărirea penală a fost terminată (2014 – 1 969). *În instanța de judecată au fost remise 1 001 cauze penale în privința minorilor*, în 879 cauze penale urmărirea penală a fost încetată la faza prejudiciară (2014 - 979/988).

Pe parcursul perioadei de raport au fost reținuți 41 minori, arestul preventiv fiind aplicat în privința a 31 minori, comparativ cu anul 2014, când au fost reținuți doar 16 minori, respectiv aplicat arestul preventiv în privința a 11 minori.

În perioada de referință au fost supuse analizei și generalizate anumite segmente ale activității organelor Procuraturii, inclusiv activitatea procurorilor de combatere a violenței în familie și repunerii în drepturi a victimelor violenței; modalitatea aplicării prevederilor art.64 din Codul contravențional în vederea sancționării persoanelor pentru împiedicarea exercitării dreptului de a comunica și educa copii; respectarea legislației în procesul perfectării actelor necesare pentru dobândirea cetățeniei Republicii Moldova; eficiența utilizării Camerelor de audiere, în condiții speciale a minorilor amplasate în sediile procuraturilor teritoriale; activitatea de

combatere a discriminării, rasismului și xenofobiei, crimelor motivate de prejudecăți etc.

Cu referință la segmentul consacrat activității de promovare a justiției prietenoase copiilor e de menționat că, în anul 2015, suplimentar la cele existente, a mai fost pusă în funcțiune o Cameră de audiere a copiilor, în sediul procuraturii raionului Comrat, aceasta constituind a 8-a încăpere, de rând cu Camerele de audiere care funcționează în sediile procuraturilor raioanelor Anenii Noi, Cahul, Călărași, Leova, Ocnița, Orhei și Soroca. La inițiativa Procuraturii Generale⁷, a fost transmis în gestiunea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, clădirea din mun.Chișinău, str. Vasile Alexandri, nr.80 A, aflată anterior în gestiunea Procuraturii, în scopul amplasării Centrului de Asistență pentru copiii victime și martori ai infracțiunilor. A fost elaborat Ghidul metodologic cu privire la instrumentarea cauzelor cu copii victime/martori ai infracțiunilor⁸.

---

⁷ Hotărârea Guvernului nr.402 din 16.06.2015

⁸ Ghid aprobat prin ordinul Procurorului General nr.25/25 din 03.08.2015 și hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.619/25 din 02.09.2015

2.2 Asigurarea legalității în Forțele Armate

În anul 2015 procurorii militari au constatat o majorare a criminalității în Forțele Armate cu 63 infracțiuni, comparativ cu datele anului 2014, fiind înregistrate 217 crime (2014 – 154). Infracțiunile săvârșite sunt atribuite la următoarele categorii: celor excepțional de grave - 1 crime, deosebit de grave – 2 crime (a.2014 - 1), grave – 19 crime (a.2014-27), mai puțin grave – 178 (a.2014 - 112) și ușoare - 17 (a.2014 - 14).

În categoria infracțiunile militare au predominat dezertările 72 crime (2014 - 30); încălcările regulilor statutare cu privire la relațiile dintre militari 54 crime (2014 - 37); actele de violență săvârșite asupra militarului 35 crime (2014 - 25); abuzuri în serviciu – 10 crime (2014 - 7).

Din infracțiunile de drept comun comise de militari au predominat cele de furt din averea proprietarului – 10 crime (2014 - 12), jafuri – 8 (2014 - 4), încălcarea regulilor de conducere a autovehiculelor – 5, acte de viol - 2, acte de huliganism – 1, vătămarea intenționată gravă a integrității corporale (art.151 CP) – 1, alte infracțiuni – 16. La săvârșirea infracțiunilor au participat 176 militari (2014 – 145):

În perioada de raport, procurorii militari au examinat 502 sesizări cu privire la infracțiuni (2014 - 370), urmărirea penală a fost începută în 224 cazuri (2014 - 168), iar în 220 cazuri s-a refuzat în începerea urmăririi penale (2014 –

167). În total au fost finalizate 211 cauze penale (2014 – 175), iar în instanța de judecată au fost expediate 124 cauze penale în privința a 138 persoane.

Cu aplicarea art.55 din Codul penal au fost încetate 42 cauze (a.2014 – 25), în baza art.109 Cod penal au fost încetate 7 cauze penale (2014 - 3), iar din lipsa elementelor infracțiunii au fost încetate 38 cauze penale (2014 - 44).

Acuzarea de stat a fost reprezentată în 131 cauze penale (2014 - 106) cu deliberarea sentințelor de condamnare în 125 cauze penale în privința a 145 persoane (a.2014 – 100/121).

În anul 2015 au predominat condamnările cu suspendarea condiționată a executării pedepsei în 80 cauze penale – 90 persoane (2014 – 62/77) fiind urmate de condamnările cu amendă penală în 24 cauze – 29 persoane (2014 – 10/12), apoi condamnați la pedeapsă cu închisoare în 13 cauze penale – 18 persoane (2014 – 17/19), condamnați cu muncă neremunerată în folosul comunității în 8 cauze – 8 persoane (2014 – 11/13).

Totodată, procurorii militari au examinat 80 petiții (2014 - 166), 34 adresări privind accesul la informații (2014 - 62), în fața colectivelor militare au fost susținute 120 discursuri (2014 - 242), publicate 52 comunicate (2014 - 86).

Cu o tematică diversă, procurorii militari au efectuat 198 controale (2014 - 199) în rezultatul cărora au fost pornite 11 cauze penale (2014 - 37), 7 proceduri

contravenționale (2014 - 6), înaintate 99 sesizări (2014 - 86), 170 recursuri (2014 - 36), întocmite 75 generalizări (2014 - 81). Autorităților centrale și publice locale au fost expediate 71 note informative (2014 - 161).

Au fost depistate abateri din partea comandamentului structurilor militare și de la legile naționale privind asigurarea procesului de mobilizare în Forțele Armate.

Astfel, autoritatea Ministerului Apărării fiind desemnată deținătorul băncii centrale de date a Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de Stat al Resurselor de Mobilizare” prin Hotărârea Guvernului nr.885 din 22.08.2005, până în prezent nu a executat actul normativ și deci, nu a realizat formarea băncii de date relevante pentru pregătirea de mobilizare în format electronic în pofida faptului alocării resurselor financiare încă în anul 2008, elaborarea soft-ului revenindu-i Întreprinderii de Stat „Registru”.

Totodată, a fost constatat, că în ultimii ani Ministerul Apărării nu a organizat nici o activitate de concentrări militare, antrenamente sau exerciții de mobilizare fiind ignorate prevederile Legilor nr.1244/2002 cu privire la rezerva Forțelor Armate, nr.1192/2001 privind pregătirea de mobilizare și nr.345/2002 cu privire la apărarea națională, conducătorii structurii operând cu argumentarea nejustificată de austeritate a bugetului.

Pe același segment, Ministerul Afacerilor Interne a redus la maxim statele unităților de mobilizare în Trupele de Carabinieri, astfel lăsând structura dată practic fără serviciu de mobilizare.

Pe faptele tuturor încălcărilor de lege au fost sesizate conducerea structurilor militare ale Armatei Naționale și Trupelor de Carabinieri.

2.3 Respectarea legii în locurile de reclusiune și executarea hotărârilor judecătorești

În anul 2015 procurorii responsabili de domeniul respectării legislației la executarea pedepselor, în afară de realizarea activităților programate, au inițiat și unele controale din oficiu. Astfel, au fost efectuate 268 controale, asupra activității tuturor instituțiilor de stat cu competențe în domeniul executării pedepselor:

- în instituțiile penitenciare – 155,
- în birourile de probațiune – 41,
- în izolatoarele de urmărire penală – 70,
- în instituția judiciar-psihiatrică -2.

Controalele procurorilor la executarea pedepselor și locurile de detenție au vizat cele mai vulnerabile dimensiuni cum ar fi asigurarea securității personale a condamnaților precum și persoanelor prevenite; asigurarea dreptului la învățământ a minorilor aflați în locurile de detenție; legalitatea achitării mijloacelor bănești de pe contul Departamentului Instituțiilor

Penitenciare pentru achiziționarea bunurilor și serviciilor; respectarea legislației de către factorii de decizie responsabili de executarea pedepsei sub formă de amânare a executării pedepsei pentru femei gravide și femei cu copii în vârstă de pînă la 8 ani (art. 96 din Codul penal) etc.

Au fost depistate încălcări de lege și la capitolul executării pedepselor penale, inclusiv regimul de detenție. Pe acest segment procurorii au înaintat 127 acte de reacționare (sesizări – 82, recursuri - 45).

În conformitate cu prevederile art.469 Cod procedură penală, procurorii au participat la 3 569 ședințe judiciare (2014 - 2 724). Majorarea numărului cererilor și demersurilor adresate instanțelor de judecată se datorează majorării numărului condamnaților în penitenciare, creșterii accesibilității deținuților la justiție, sancțiunilor disciplinare aplicate condamnaților, etc.

2.4   Aprecieri și tendințe

De menționat că, conform prevederilor noii Legi cu privire la Procuratură, care intră în vigoare la 01.08.2016, procurorii nu vor mai avea competențe în domeniul asigurării legalității în Forțele Armate în instituțiile penitenciare subordonate Ministerului Justiției. Totodată, procurorii nu vor mai avea competențe de a planifica și efectua controale în diverse domenii în vederea verificării respectării legalității.

În condițiile Legii nr. 3 din 25.02.2016, Procuratura v-a îndeplini următoarele funcții:

- conducerea și exercitarea urmăririi penale și reprezentarea învinuirii în instanța de judecată;
- organizarea, conducerea și controlul activității organelor de urmărire penală în cadrul procesului penal;
- efectuarea, inclusiv din oficiu a controlului asupra respectării legislației privind activitatea specială de investigații;
- efectuarea, inclusiv din oficiu a controlului asupra respectării legislației privind înregistrarea sesizărilor despre săvîrșirea sau pregătirea săvîrșirii unor infracțiuni;
- pornirea, examinarea și participarea la judecarea cauzelor contravenționale;
- asigurarea asistenței juridice internaționale în materie penală și colaborarea internațională în domeniul său de activitate;
- participarea la implementarea unitară a politicii naționale și internaționale a statului în materie penală;
- prezentarea de propuneri privind perfecționarea legislației și participă la elaborarea de acte normative în domeniul său de activitate;
- aplicarea măsurilor de protecție a martorilor, a victimelor infracțiunii și a altor participanți la procesul penal;
- în cazul neînceperii sau al încetării urmăririi penale, în condițiile legii, intenția

acțiunilor civile și participarea la examinarea acestora;

- exercitarea controlului privind respectarea legilor în aplicarea măsurilor de

protecție a martorilor, a victimelor infracțiunii și a altor participanți la procesul penal;

- examinarea cererilor și petițiilor conform competenței.

Capitolul 3. EXERCITAREA ȘI CONDUCEREA URMĂRIII PENALE

3.1 Analiza situației infracționale

În anul 2015, pe teritoriul țării au fost înregistrate 39782 infracțiuni, ce constituie o micșorare a numărului infracțiunilor înregistrate, comparativ cu perioada anului 2014, cu 2004 infracțiuni.

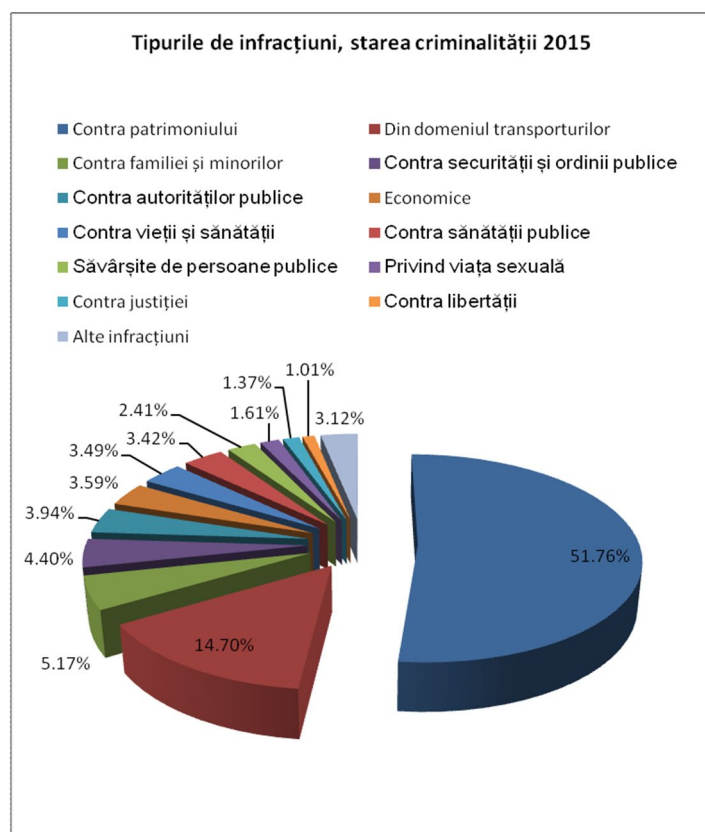
Astfel, nivelul criminalității (exceptând localitățile din stânga Nistrului) a atestat o scădere în proporție de 4,8 %.

Ponderea semnificativă în scăderea infracționalității revine crimelor ușoare, numărul cărora s-a micșorat cu 667 (6,09 %), crimelor mai puțin grave cu 1394 (6,13%).

În creștere se află numărul infracțiunilor excepțional de grave cu 39 (25,32%), deosebit de grave cu 11 (0,9 %) și a infracțiunilor grave cu 6 (-0,09%).

Analiza nivelului criminalității în baza categoriilor de infracțiuni a reliefat o dinamică în creștere la unele din acestea, după cum urmează:

- omorurile cu 5 cazuri (2,91%);
- pungășiile cu 175 cazuri (20,93%);
- escrocheriile cu 9 cazuri (0,44%);

- cazurile de accidente rutiere cu 33 (3,88%);

- infracțiunile economice cu 124 cazuri (9,5%), inclusiv fabricarea și punerea în circulație a banilor falși cu 147 cazuri (51,4%);
- contrabanda cu 13 cazuri (6,02%);

- banditismele cu 7 cazuri (233,3%), păstrările ilegale de arme cu 29 cazuri (20,14%),

- trecerea ilegală a frontierei de stat cu 13 cazuri (7,65%);

- infracțiunile militare cu 57 cazuri (51,35%);

- traficul de copii cu 14 cazuri (58,33%); organizarea migrării ilegale cu 11 cazuri (31,43%);

- infracțiunile comise de grupuri organizate cu 31 cazuri (34,07%).

În scădere se află:

- infracțiunile contra familiei și minorilor cu 365 cazuri (-15,06%); inclusiv violența în familie cu 335 cazuri (-14,8%), scoaterea ilegală a copiilor din țară cu 6 cazuri (-37,5%);

- infracțiunile în domeniul transporturilor cu 149 cazuri (-2,48%), inclusiv cazurile de conducere a mijloacelor de transport în stare de ebrietate cu 182 cazuri (-3,62%);

- infracțiunile contra patrimoniului cu 1287 cazuri (-5,88%) inclusiv furturile cu 1366 cazuri (-8,17%); jafurile cu 133 cazuri (-8,17%); șantajările cu 10 cazuri (-12,99%); răpirile de transport cu 33 cazuri (-10,38%); tâlhăriile cu 12 cazuri (-9,6%);

- infracțiunile privind viața sexuală – cu 8 cazuri (-1,24%); inclusiv violurile cu 49 cazuri (-13,92%);

- infracțiunile contra vieții și sănătății persoanei cu 153 cazuri (-9,92%), inclusiv vătămrile intenționate grave ale integrității corporale cu 68 cazuri (-21,25%); vătămări intenționate medii ale integrității corporale cu 42 cazuri (-6,14%);

- evaziunea fiscală cu 50 cazuri (-8,11%);

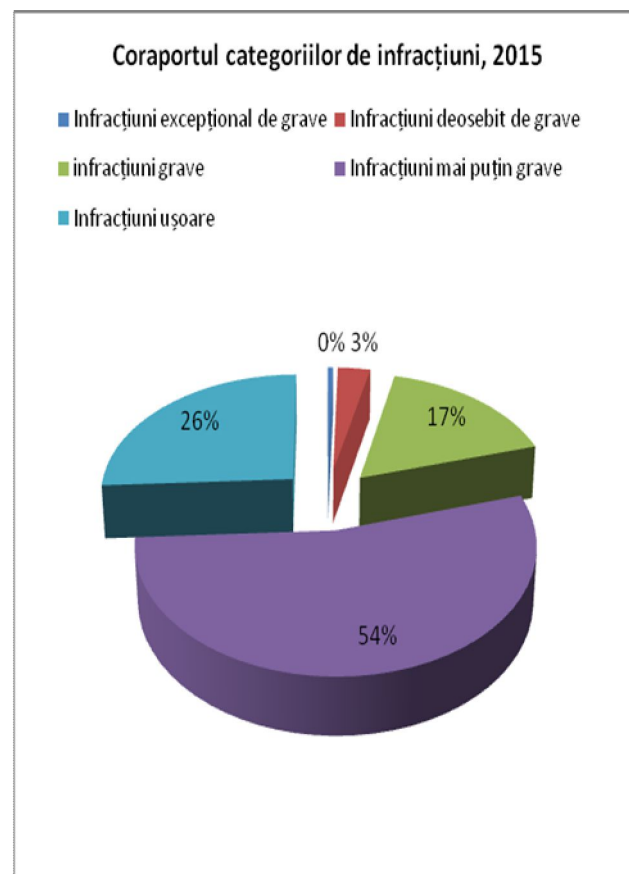
- infracțiunile contra securității publice cu 24 cazuri (-2,88%), inclusiv huliganismele cu 123 cazuri (-7,62%);

- infracțiunile contra sănătății publice cu 77 cazuri (-5,35%), inclusiv infracțiunile privind circulația ilegală a drogurilor cu 97 cazuri (-7,53%);

- tortura cu 14 cazuri (-16,47%);

- infracțiunile săvârșite de persoane publice cu 37 cazuri (-3,72%); inclusiv coruperea pasivă cu 21 cazuri (-12,88%); coruperea activă cu 15 cazuri (-21,43%); abuzurile cu 13 cazuri (-6,74%); excesurile cu 4 cazuri (-1,56%);

- infracțiunile contra autorităților publice cu 80 cazuri (-4,85%);

Datele statistice indică asupra majorării alarmante a infracțiunilor violente de omucideri și vătămări intenționate a integrității fizice.

Conform datelor pentru anul 2015, fiecare a cincea infracțiune este din categoria celor excepțional de grave, deosebit de grave și grave, inclusiv 3,6% revin infracțiunilor excepțional de grave și deosebit de grave, iar 16,9% revin celor grave. În ultimii 5 ani se înregistrează mai multe infracțiuni din categoria celor mai puțin grave (+5%) și a infracțiunilor ușoare (+32%). La 10 mii locuitori, în medie revin 22,9 infracțiuni grave, cele mai multe infracțiuni fiind înregistrate în mun. Chișinău (40 cazuri la 10 mii locuitori).

Deși zilnic sunt descoperite multiple astfel de infracțiuni, datele de urmărire penală indică asupra faptului că majoritatea lor sunt comise în stare de ebrietate, în unele cazuri chiar avansată.

Starea de ebrietate a bunei părți de populație a devenit o stare firească, ea fiind generată de lipsa de ocupație, a unui loc permanent de lucru, de starea psihologică și degradarea intelectuală.

Aceasta se întâmplă pe fundalul unor războaie mediatice (informaționale) duse de grupurile de interes politic și economic prin media, reglarea de conturi precum și presiunile zilnice exercitate asupra populației prin propagarea violenței prin denigrarea valorilor supreme ale unei societăți democratice.

Plus la aceasta, starea morală decăzută a cetățenilor, sărăcia și accesul liber la produsele alcoolice, care sunt puse în vânzare cu sfidarea deschisă și directă a tuturor regulilor și politicilor adoptate de stat în domeniu, sunt catalizatorii criminalității în societate.

Toleranța unei astfel de stări, neîntreprinderea măsurilor la nivelul politicilor de stat, face posibilă generarea infracțiunilor de violență în familie, în stradă, cu urmări grave, comiterea omorurilor, cauzarea de vătămări grave, la condamnări și privări de libertate, iar copii ajung în stradă.

Conform datelor Biroului Național de Statistică, cea mai mare rată a infracționalității rămîne a fi înregistrată în localitățile urbane și mai cu seamă în mun. Chișinău și Bălți - 173 infracțiuni la 10 mii locuitori și respectiv 127 infracțiuni, ceea ce depășește nivelul mediu pe țară de 1,6 ori. În dependență de distribuția geografică a infracționalității se constată o concentrare mai mare în UTA Găgăuzia (92 infracțiuni la 10 mii locuitori) și regiunea Sud (87 infracțiuni la 10 mii locuitori). La nivel de raion, cea mai mare rata a infracționalității s-a înregistrat în Ialoveni (106 infracțiuni la 10 mii locuitori), Cantemir (105 infracțiuni la 10 mii locuitori) și Căușeni (99 infracțiuni la 10 mii locuitori). Un nivel mai mic al infracționalității se atestă în Rîșcani (66 infracțiuni la 10 mii locuitori), Nisporeni (63 infracțiuni la 10 mii locuitori) și Fălești (54 infracțiuni la 10 mii locuitori).

În creștere este dinamica persoanelor condamnate în anul 2015, astfel, numărul acestora s-a majorat cu 18% comparativ cu anul 2014. La 100 mii locuitori în medie revin 329 condamnați, cu 90 condamnați mai mult comparativ cu anul 2011. Femeile dețin o cotă de 6,2% în numărul total de condamnați, iar la 100 mii femei revin în medie 39 femei condamnate. Rata minorilor condamnați înregistrează un nivel de 54 condamnați la 100 mii minori.

Alarmant în creștere sunt și cazurile de suiciduri comise de moldoveni, cauzele și motivele acestora sunt aceleși expuse mai sus. Urmează a fi întreprinse acțiuni urgente de către autoritățile statului în vederea controlului consumului de alcool și stopării degradării națiunii.

Totodată, urmare a manifestațiilor fără limite, organizate și desfășurate cu încălcarea tuturor regulilor, în lipsa bunului simț, prin sfidarea deschisă a valorilor supreme, a autorităților, prin chemări la răsturnare de putere și a funcționarilor, în cugetul populației planează spiritul violenței și intoleranței.

Tendențele criminalității

Analiza stării criminalității denotă apariția și comiterea unor noi tipuri de infracțiuni și tendințe periculoase a acestora.

Una din tendințele criminalității în anul 2015 l-a constituit amploarea pe care au luat-o cazurile de păstrare ilegală și punere în circulație a munițiilor de distrugere în masă

de către participanții la conflictul de pe Nistru din anii 90 care spre regret, au rezultat consecințe extrem de grave.

Astfel, ca rezultat al exploziilor grenadelor de luptă proveniența cărora este din conflictul armat de pe Nistru, din anul 1992, la 17.07.2015, în s. Sămășcani, r-ul Șoldănești unei persoane i-au fost cauzate plăgi multiple ale abdomenului și membrilor inferioare, iar la 02.11.2015, în s. Țarigrad r-nul Drochia urmare a unei deflagrații au decedat 2 minori. Totodată, urmare a intervenției prompte a reprezentanților poliției în Piața Marii Adunări Naționale din capitală, la 20.10.2015, a fost evitată explozia unei grenade defensive de model „F-1”.

O altă tendință periculoasă pentru societate și orânduirea constituțională o constituie participarea co-naționalilor la formațiuni paramilitare și acțiuni de terorism.

Pe parcursul anului 2015 pe Aeroportul Internațional Chișinău au fost reținuți mai mulți cetățeni, cu privire la care s-a constatat participarea, din interese materiale, în calitate de mercenari la activitățile de luptă care au loc în estul Ucrainei, fiind alăturați insurgenților străini ce susțin armat forțele separatiste din regiunile Donețk și Lugansk.

În perioada de raport prin sentințele Judecătorei Comrat și Judecătorei Ciadîr-Lunga 5 (cinci) persoane din sudul republicii au fost recunoscute vinovate și condamnate pentru acțiuni similare, inclusiv pentru

pregătirea la organizarea unei formațiuni paramilitare ilegale și participarea la ea, precum și acordarea suportului în scop terorist. Sentințele pe aceste cauze au devenit irevocabile.

Pînă în prezent, 9 persoane au fost deferite justiției pentru acțiuni similare, dintre care 5 au fost condamnate, iar 2 persoane continuă să fie cercetate penal.

În context, se înscrie și organizația criminală deconspirată în mun. Bălți așa numită "Kotovți". Organele de drept au reținut și au diferit justiției mai multe persoane, care acționau în comun cu scopul de a comite una sau mai multe infracțiuni în vederea răsturnării prin violență a puterii de stat din R. Moldova.

Notă: Dinamica infracționalității din ultimii ani, pe categorii de infracțiuni poate fi analizată în baza graficelor expuse în anexa raportului.

3.2 Exercițarea urmării penale

În perioada de referință, procurorii au exercitat urmărirea penală în 6690 (6626 în 2014) cauze penale, prioritar în cauzele vizînd infracțiuni de omor și viol, cele de corupere, luare de mită, trafic de influență și infracțiuni săvârșite de persoane cu funcții de răspundere, precum și infracțiunile comise de către minori etc. De asemenea, procurorii au exercitat urmărirea penală în cauze penale în care s-a constatat efectuarea defectuoasă și tendențioasă a urmării penale de către

ofițerii de urmărire penală sau alte circumstanțe care au impus necesitatea retragerii dosarelor penale din gestiunea ultimilor.

Din numărul total de cauze penale aflate în gestiunea nemijlocită a procurorilor, urmărirea penală a fost terminată în 3309 (3409 în 2014) cauze.

Au fost trimise în judecată 1779 (1782 în 2014) cauze penale privind comiterea a 2027 (2118 în 2014) infracțiuni de către 2440 (2470 în 2014) persoane, din care 49 (34 în 2014) în privința colaboratorilor de poliție și 1001 (979 în 2014) minorilor.

Justiției au fost deferite 38 (45 în 2014) cauze despre omucideri intenționate, 10 (5 în 2014) despre trafic de ființe umane și copii, 30 (25 în 2014) despre cazuri de vătămare intenționată gravă a integrității corporale și sănătății, 37 (40 în 2014) despre viol, 807 (853 în 2014) despre infracțiuni contra patrimoniului, 85 (69 în 2014) despre circulația ilegală a drogurilor, 9 (9 în 2014) despre contrabandă și eschivarea de la achitarea plăților vamale, 25 (36 în 2014) despre încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere, 118 (96 în 2014) despre huliganism, 37 (36 în 2014) despre infracțiuni de corupție și trafic de influență, 30 (38 în 2014) despre abuz și exces de putere, 12 (23 în 2014) despre tortură, 106 (76 în 2014) despre infracțiuni militare, 36 (27 în 2014) despre infracțiuni contra justiției, alte categorii de infracțiuni.

vinovăției 645 (618 în 2014) cauze.

- a fost suspendată condiționat urmărirea penală în 338 (474 în 2014) cauze.

De asemenea, procurorii au dispus suspendarea urmării penale, în baza art.287¹ din Codul de procedură penală, în 14731 (15776 în 2014) cauze, inclusiv în 2026 (2132 în 2014) cauze în legătură cu sustragerea persoanelor de la urmărirea penală și în 12701 (13637 în 2014) cauze pe motivul neidentificării făptuitorului.

În gestiunea organelor de urmărire penală au rămas 13480 (14217 în 2014) cauze, în care sînt bănuite și învinuite 4900 (5231 în 2014) persoane.

3.4 Combaterea corupției

Întru realizarea aspirațiilor de integrare europeană a Republicii Moldova și de reformă a sectorului justiției, în vederea asigurării integrității actorilor în domeniu, care are drept obiectiv specific promovarea și implementarea principiului toleranței zero pentru manifestările de corupție, pe parcursul anului 2015 organele Procuraturii au întreprins un șir de măsuri chemate să combată fenomenul atât la nivel instituțional, cît și cel național.

Lupta cu corupția la nivel național în anul de raport, a înregistrat noi forme și tendințe ale fenomenului, identificînd sisteme coruptibile existente în domeniile medical, al justiției, politic și economic, iar urmare a activității procuraturii anticorupție și Centrului Național

Anticorupție a fost posibilă destructurarea acestora, identificarea persoanelor vinovate, inculparea lor și remiterea cauzelor penale în judecată.

Astfel, la 16.11.2015 procuratura anticorupție a finalizat urmărirea penală în dosarul licitațiilor trucate din sectorul medical. În cauza penală, care a fost remisă instanței de judecată, sunt învinuite 30 de persoane, inclusiv fostul ministru al Sănătății, mai mulți șefi de instituții medicale de nivel republican și local, șefi de direcții și vice-directori din cadrul instituțiilor Ministerului Afacerilor Interne și Departamentului Instituții Penitenciare, persoane cu funcții de răspundere în domeniul ocrotirii sănătății, dar și oameni de afaceri. Inculpații sunt acuzați de comiterea și complicitate la comiterea infracțiunilor de depășire a atribuțiilor de serviciu, neglijență, corupere activă, escrocherie, eschivare de la plata taxelor vamale și fals în declarații.

În cadrul urmării penale au fost acumulate probe care demonstrează, că multe licitații privind achiziționarea echipamentelor și consumabilelor medicale au fost aranjate, fapt care a cauzat prejudicii statului de peste 150 mil. lei.

În anul 2015 în premieră pentru republica Moldova pentru comiterea infracțiunilor de corupere pasivă, trafic de influență și fals în acte publice au fost cercetați și inculpați doi ex-prim miniștri.

Astfel, pe banca acuzaților pentru infracțiuni de corupție a ajuns ex-prim ministru și actualul deputat în Parlament, Vladimir Filat, care este la moment cercetat în stare de arest, precum și ex-prim ministru Chiril Gaburici, care a fost învinuit de deținerea și folosirea documentelor oficiale false.

Totodată, pentru infracțiunile de spălare de bani, deghizare și legalizare a mijloacelor obținute de către Vladimir Filat în urma infracțiunilor de corupție și trafic de influență, administratorul de-facto al companiilor „Caravita” SRL și „Business Estate Investments” SRL, Ion Rusu, a fost condamnat la 5 ani de închisoare cu executare. În vederea recuperării prejudiciului cauzat prin infracțiune, procurorii au aplicat sechestrare pe bunuri în valoare de circa 126 mil. lei.

Combaterea corupției în sistemul justiției pe parcursul anului 2015 s-a soldat cu cercetarea mai multor infracțiuni de corupție comise în exercițiul funcției de către 2 procurori, 4 judecători, 6 avocați și 6 ofițeri de urmărire penală. Cauzele penale de învinuirea acestora au fost finalizate și expediate pentru a fi deferite justiție instanțelor de judecată.

Un exemplu elocvent la acest compartiment poate servi cauza penală finalizată de procuratura anticorupție privind învinuirea a cinci angajați ai Judecătoriei sectorului Râșcani al capitalei, printre care un judecător, de gestionare frauduloasă a unor dosare civile prin intermediul programului automatizat de

distribuire aleatorie și fals în acte, publice. Procurorii au constatat că judecătorul, în complicitate cu angajați ai instanței, inclusiv grefiere și asistenți, și-au depășit atribuțiile de serviciu, admitând falsuri în acte publice și pronunțând cu bună știință hotărâri și încheieri contrare legii. Astfel, în perioada anilor 2012-2014, conform unei scheme prestabilite, grupul înregistra fictiv în cancelaria Judecătoriei Râșcani cereri de chemare în judecată, aplicând ilegal ștampila, data și numere de intrare false, care anterior erau deja aplicate pe cererile de chemare în judecată a dosarelor soluționate de judecătorul respectiv, în scopul falsificării unor procese civile, fără ca acestea să fie înregistrate și repartizate de programul de distribuire aleatorie a dosarelor. Grupul de persoane implicate a acționat coordonat, astfel încât aportul individual al fiecăruia s-a corelat cu acțiunile celorlalți în realizarea scopului urmărit, exprimat prin emiterea ilegală a unor hotărâri judecătorești favorabile, generatoare de beneficii patrimoniale în interesul anumitor persoane fizice sau juridice.

Urmărirea penală pe cazuri de corupție

În domeniul combaterii fenomenului infracțional și în special al corupției, asigurării ordinii de drept și urmăririi penale, conform obiectivelor prioritare ale activității Procuraturii anticorupție, în 2015 au fost realizate măsurile planificate precum și alte

activități inopinate în scopul descoperirii și investigării cazurilor de corupție și conexe acestora.

În perioada de raport, în gestiunea Procuraturii anticorupție au fost 316 sesizări despre comiterea infracțiunilor, comparativ cu anul 2014 când au fost examinate 306 sesizări cu privire la infracțiuni, ceea ce reprezintă o ușoară creștere comparativ cu anul precedent cu aproximativ 3,2%.

În anul 2015 a fost pornită urmărirea penală în 172 cazuri (58,5%) din 294 sesizări aflate în gestiunea procurorilor, comparativ cu 2014, când au fost pornite 165 cauze (58,7 %) din 281 sesizări. În același timp, cu 6 a crescut numărul de sesizări asupra cărora procurorii au decis a refuza în pornirea urmării penale, de la 116 în 2014 la 122 în 2015. Aceste cifre arată o tendință constantă în ce privește numărul de sesizări examinate și eficiența activității procurorilor la examinarea acestora.

Exercitarea urmării penale pe parcursul anului 2015 efectuată nemijlocit de către procurorii în Procuratura anticorupție este caracterizată de tabel indicat la finalul secțiunii.

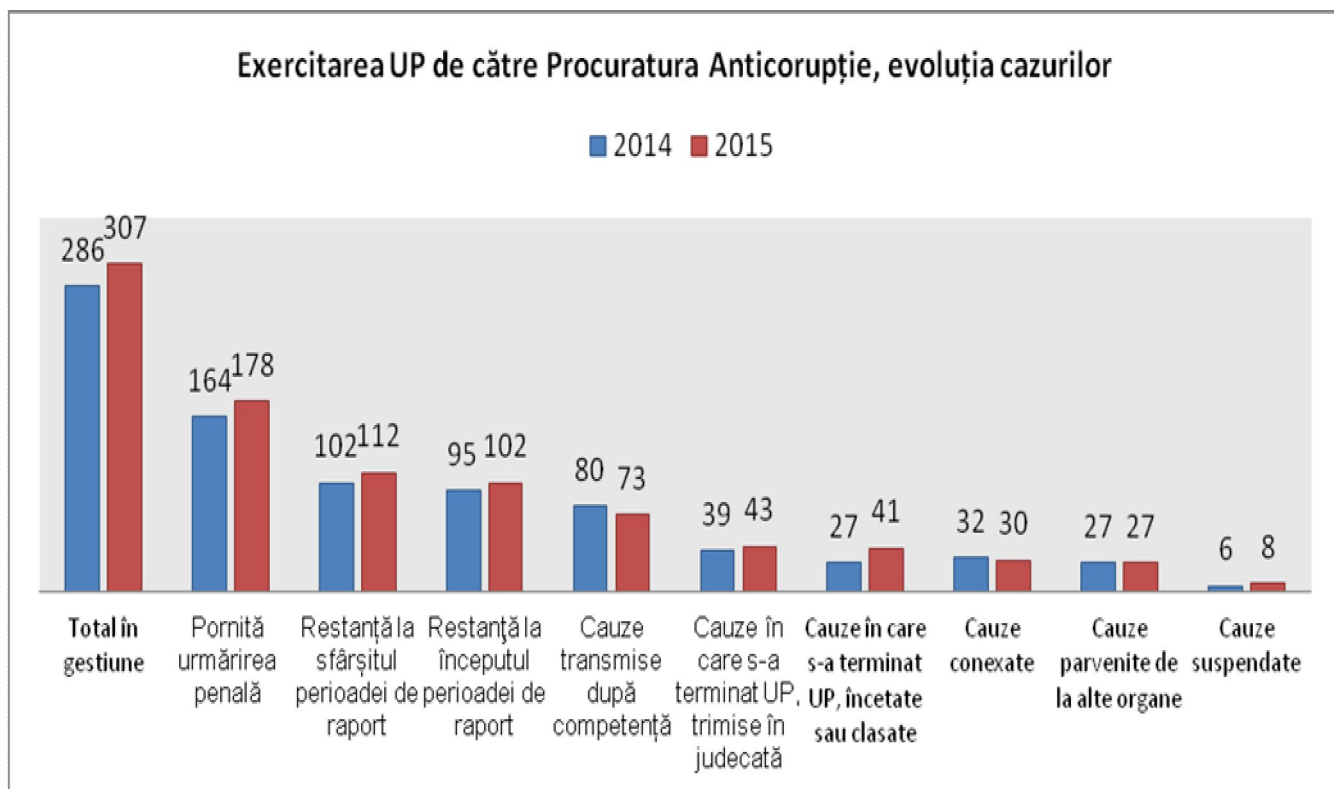
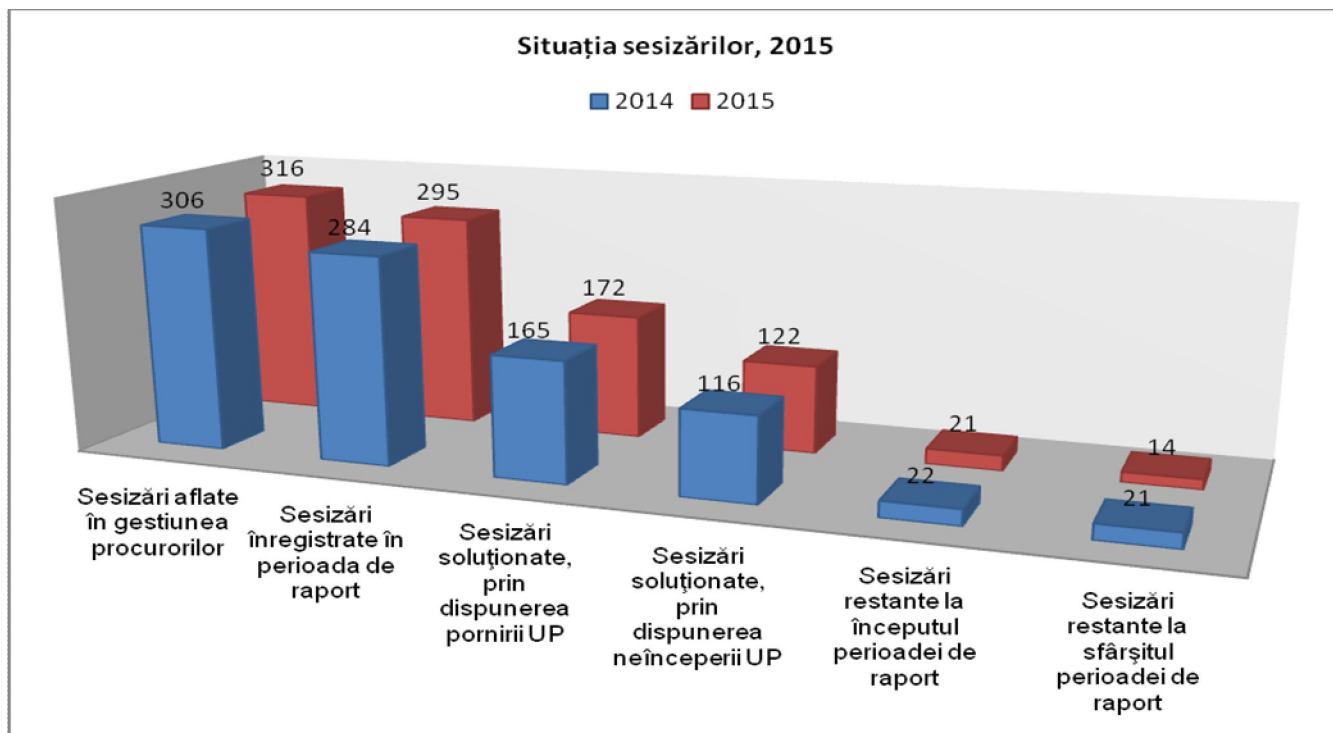
În perioada vizată din numărul total al cauzelor

penale aflate în gestiunea procurorilor, 43 cauze au fost expediate în instanța de judecată, comparativ cu 39 pentru perioada anului 2014, iar 41 cauze au fost încetate/clasate comparativ cu 27 cauze în perioada anului 2014. Respectiv, randamentul activității de exercitare a urmării penale în 2015 a scăzut comparativ cu 2014.

Divizând cauzele penale care au fost trimise în judecată cu rechizitoriu, se constată că cele mai multe se referă la cauzele de corupție și cele conexe corupției.

Deși în anul 2015 s-a constatat o creștere numărului cauzelor penale expediate în instanța de judecată, cu 4 dosare sau 10,3% mai mult decât în perioada anului 2014, a scăzut semnificativ numărul persoanelor deferite justiției în aceste cauze, de la 93 în 2014 la 69 în 2015 sau cu 26%.

În cauzele penale pe care a fost exercitată urmărirea penală nemijlocit de către procurorii în Procuratura anticorupție și expediate în judecată, au fost deferiți justiției următorii subiecți: 15 colaboratori de poliție; 6 ofițeri de urmărire penală; 6 avocați; 4 judecători; 2 procurori; și alți 36 funcționari, persoane cu funcții de răspundere.

Tabel privind finalitatea cazurilor, după tipul de infracțiuni 2014-2015

	Infracțiuni de corupție (art.art. 324; 325; 326, 333, 334 CP);		Abuz de putere sau de serviciu (art.art. 327, 335 CP)		Depășire a atribuțiilor de serviciu (art. 328 CP)		Infracțiuni contra justiției (art.art. 303-323 CP)		Delapidări, însușiri (art.art. 190, 191 CP)		Infracțiuni financiar-economice (art.art. 238-250 CP)		Alte categorii		Total	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Pornită urmărirea penală	68	87	14	14	7	12	5	5	8	9	31	14	32	31	165	172
Neinceperea urmării penale	28	18	25	47	12	8	25	9	3	1	3	8	20	41	116	132
Transmise organului competent	1	2	1	1	0	2	0	0	0	2	1	0	1	1	4	8
Total cazuri în gestiune	101	114	46	57	23	22	32	24	11	12	38	23	55	64	306	316

Tabel privind finalitatea cazurilor în instanța de judecată, 2014-2015

Categorii de infracțiuni		Cauze penale trimise în judecată			
		2014		2015	
Infracțiuni de corupere	art.324	30/80	15/59	31/40	10/15
	art.325		4/4		0/0
	art.326		10/15		21/25
	art.333		1/2		0/0
	art.334		0/0		0/0
• abuz de putere sau de serviciu (art. 327, 335 CP)		1/1		0/0	
• depășire a atribuțiilor de serviciu (art. 328 CP)		1/1		4/15	
• infracțiuni contra justiției (art.art. 303-323 CP)		3/5		4/5	
• alte categorii		4/6		4/9	
Total		39/93		43/69	

Conducerea urmăririi penale

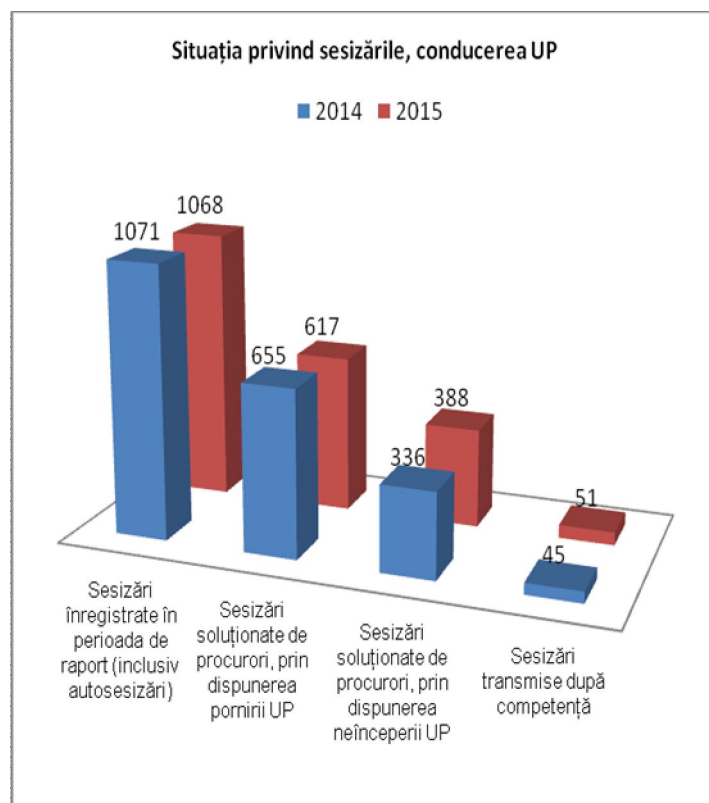
Examinarea sesizărilor despre infracțiuni de către CNA

În perioada de raport procurorii exercitând atribuțiile prevăzute de art.art. 52 și 274 Cod de procedură penală au examinat și adoptat soluții cu privire la propunerile parvenite de la organul de urmărire al CNA aferent examinării sesizărilor și comunicărilor despre infracțiuni.

Astfel, în perioada anului 2015 comparativ cu aceeași perioadă al anului 2014, avem o creștere neînsemnată a numărului de sesizări înregistrate în Registrul nr. 1 al CNA de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni, în anul 2014 – au fost înregistrate 1068 de sesizări, în anul 2015 – au fost înregistrate 1071 de sesizări.

În rezultatul examinării sesizărilor cu privire la infracțiuni, în perioada anului 2015 s-a dispus pornirea urmăririi penale în 655 de cauze penale, comparativ cu 617 în anul 2014, ceea ce constituie o creștere cu 38 de cauze.

În aceeași perioadă procurorii din cadrul Procuraturii anticorupție, stabilind prezența circumstanțelor care exclud urmărirea penală au dispus refuzul în pornirea urmăririi penale în 336 cazuri, comparativ cu 388 în perioada anului 2014, ceea ce reprezintă o scădere cu 52 de procese penale.

Conducerea urmăririi penale. Activitatea procurorilor pe segmentul conducerii urmăririi penale pe cauzele penale aflate în gestiunea organului de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție pe parcursul anului 2015, comparativ cu anul 2014, este redată de indicii din tabelul ce urmează:

CAZURI AFLATE ÎN GESTIUNE	2014	2015
Restanță la începutul perioadei de raport	843	785
Pornită urmărirea penală	617	655
Cauze parvenite de la alte organe	449	402

Cauze aflate total în gestiune, din care:	1909	1842
1. Cauze penale în care urmărirea penală a fost terminată	646	662
a. trimise în judecată	243	255
b. încetate / clasate	403	407
c. suspendate condiționat	0	0
2. Suspendate	43	33
3. Conexate	167	108
4. Transmise după competență/restituite pentru completarea urmăririi penale	268	155
5. Restanță la sfârșitul perioadei de raport	785	877

În perioada de raport, comparativ cu perioada anului 2014, a scăzut nesemnificativ numărul cauzelor penale pe care procurorii au condus urmărirea penală cu 67 cauze penale sau cu 3,6 %.

Totodată, în comparație cu indicii numerici obținuți pe parcursul anului 2014, numărul cauzelor penale expediate în instanța de judecată s-a majorat, înregistrându-se o creștere cu 12 cauze penale, adică cu 5 %.

De asemenea, numărul cauzelor penale clasate/încetate a înregistrat o creștere nesemnificativă cu 4 cauze penale comparativ cu aceeași perioadă a anului 2014 (de la 403 la 407 cauze sau cu 0,9%).

Astfel, numărul de cauze penale finisate s-a majorat de la 646 pe parcursul anului 2014 la

662 cauze penale în anul 2015, adică cu 2,5%.

Totodată, creșterea numărului cauzelor penale finisate nu a generat scăderea numărului cauzelor penale restante la sfârșitul perioadei de raport (785 comparativ cu 877 la data de 31.12.2015).

Divizând cauzele penale expediate în instanța de judecată după categoriile de infracțiuni, în analiza comparativă a indicilor numerici se constată starea de fapt redată de tabelul ce urmează:

Categoriile de infracțiuni	Cauze penale trimise în judecată	
	2014	2015
Infracțiuni de corupere (art. 324, 325, 326, 333, 334 din Codul penal)	135	132
Abuz de putere sau de serviciu (art. 327, 335 din Codul penal)	24	24
Depășire a atribuțiilor de serviciu (art. 328, 329 din Codul penal)	30	33
Escrocherie, delapidarea averii străine (art. 190, 191, din Codul penal)	7	11
Evaziuni fiscale și spălarea banilor	6	10
Infracțiuni financiare bancare	4	4

Contrabanda, eschivarea de la achiziția plăților vamale (art. 248, 249 din Codul penal)	0	3
Infrațiuni contra justiției (art.art. 303-323 din Codul penal)	0	2
Alte categorii de infracțiuni	37	36
Total	243	255

Este de menționat descreșterea nesemnificativă a numărului cauzelor penale remise în instanța de judecată pe faptul comiterii infracțiunilor de corupție art.324 – art.326 din Codul penal și anume, în instanța de judecată au fost expediate cu 3 cauze penale mai puțin comparativ cu aceeași perioadă a anului 2014.

Printre cauzele penale de rezonanță remise judecății, în care urmărirea penală a fost condusă de procurori sunt de remarcat :

- cauzele penale de învinuire a ex-președintelui SA "Banca de Economii" Grigore Gacikevici, a ex-vicepreședintelui SA "Banca de Economii" Ana Vitu și a membrilor comitetului de creditare SA "Banca de Economii" Belibov Leonid și Bejenari Mihail în comiterea infracțiunii prevăzute de art.44 art.239 alin.(2)

lit.a) din Codul penal.

- cauza penală de învinuire a cet.Rusu Ion, SRL "Caravita&Co" precum și SRL "Business Estate Agro" în comiterea infracțiunii prevăzute de art.243 alin.(3) de spălare de bani în sumă de 2,79 mln EURO
  - cauza penală de învinuire a primarului satului Lărguța raionul Cantemir, cet. Zaharia Alexandru Dumitru, care extorcat suma de 200.000 lei de la un agent economic pentru a asigura câștigul de către ultimul a unei licitații funciare, în cadrul căreia a fost expus spre vânzare un teren cu suprafața de 5,49 ha;
  - cauza penală de învinuire a șefului Direcției nr. 2 a Secției Investigații Speciale Combaterea Contrabandei din cadrul Poliției de Frontieră a MAI, Andrei Strugaru, care a pretins și a primit suma de 9000 (nouă mii) dolari SUA, pentru sine și pentru alte persoane, cu scopul de a îndeplini acțiuni contrar exercitării funcției sale;
- Analiza indicilor la compartimentul conducerii urmăririi penale denotă creșterea semnificativă a acestora pe parcursul anului 2015, comparativ cu anul 2014.

Totodată, analiza celor menționate mai sus relevă următoarele :

- numărul redus al cauzelor penale cu privire la infracțiunile de corupție depistate în cadrul activității speciale de investigații;

- tergiversarea în unele cazuri a urmăririi penale exercitate de către organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție;

- lipsa în gestiunea ofițerilor de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție a cauzelor penale de rezonanță sau de investigare a corupției în privința persoanelor cu funcții de demnitate publică;

- necesitatea exercitării unui control riguros din partea conducerii Centrului Național Anticorupție față de exercitarea atribuțiilor de serviciu și față de activitatea ofițerilor de urmărire penală;

- reacționarea în termeni restrânși/imediat la indicațiile procurorului;

- respectarea disciplinei de muncă de către reprezentanții organului de urmărire penală;

- necesitatea perfecționării profesionale continuă a colaboratorilor organului de urmărire penală;

- respectarea prevederilor legislative aferent termenilor și calității urmăririi penale și actelor procedurale.

Examinarea judiciară a cazurilor de corupție

Instanțele de judecată de fond cu participarea procurorilor din Procuratura

anticorupție în perioada 12 luni ale anului 2015 au pronunțat 229 de sentințe, din care de condamnare 197 în privința a 243 persoane, de încetare 12 în privința a 15 persoane și de achitare 20 în privința a 33 persoane.

În coraport cu perioada analogică a anului 2014, se constată o creștere cu 34 sau 17,5% a numărului cauzelor penale finisate cu sentințe.

În 2015 a fost înregistrată o creștere cu 13,7 puncte procentuale a ponderii sentințelor de condamnare, în detrimentul descreșterii cu 10,1 puncte procentuale a ponderii sentințelor de încetare și cu 3,6 puncte procentuale a sentințelor de achitare.

Starea de fapt la capitolul reprezentării învinuirii în instanțele judecătorești de fond este redată în tabelul de mai jos:

	Infracțiuni de corupție și conexe corupției	inclusiv																			Alte categorii de infracțiuni	inclusiv																TOTAL												
		Infracțiuni de corupție							Infracțiuni conexe actelor de corupție													Sustrageri				Infracțiuni economice						Altele																		
		324	325	326	333	334	256	327	328	330/2	332	335	335/1	303	307	310	311	312	313	323		191(2)d)	190(2)d)	196	186	190	191	196	238	241	243	244	248	249	252	253	177(1)		260	329	361	362/1	352/1	360	320					
Total sentințe de condamnare / persoane	166/196	36/40	17/20	66/75	3/5	3/4	1/1	12/15	6/6	7/10	3/3					3/4	1/1	0/1	4/6	3/4	1/1	31/47					3/3	4/7	2/7	1/3	1/1	1/1	1/1	0/2	1/1	5/5	10/14	2/2				197/243								
Inchisoare	12/15	1/1		7/7				0/1	1/1										2/3	1/2		9/11					1/1	4/4		1/3												2/2			21/26					
Inchisoare cu amendă	16/19	11/13	3/4	2/2																																									16/19					
Inchisoare cu aplicarea art.90 cp	26/32	1/2	1/1	12/14	1/2	2/2		5/5	2/2							1/2			1/2			3/4																						2/2	1/1		29/36			
Inchisoare cu amendă cu aplicarea art.90 cp	22/25	10/11	12/14																																										22/25					
Muncă neremunerată în folosul comunității	1/1		1/1																																										1/1					
Amendă	85/95	13/13		45/52	2/3	1/2	1/1	5/5	3/3		6/6	3/3				2/2	1/1	0/1	1/1	2/2		13/20				2/2	0/2(pj)	1/4(2pf+2pj)		1/1	1/1						2/2	6/8								98/115				
Sentințe de condamnare în temeiul art.389(4)3) cpp (expir. term. de prescripție)	4/9							2/4			1/4											1/1	6/12					1/3(2pf+1pj)						0/2	1/1	1/1	1/3		2/2						10/21					
Privarea de drepturi	91/102	36/40	1/1	21/25	3/4		1/1	10/11	6/6		5/5	3/3				1/1			2/3	2/2		9/12					1/2	1/1pj	1/3		1/1	1/1													4/4		100/114			
Lichidarea PJ																							1/2				1/2	0/1pj																		1/2				
Retragerea gradului, titlului și a distincțiilor																																																		
Sent. Cu aplicarea art.79 cp	6/6		4/4	1/1					1/1		1/1											1/2						1/2pf																		7/8				
Sent. Cu aplicarea art.78(2) cp																						1/2						1/2pf																		1/2				
ARV																																																		
364/1 cpp																																																		
Total sentințe de încetare / persoane	10/13	3/4		3/3					2/2		1/2								0/1			1/1	1/1																							1/1		11/14		
în temeiul art. 55 cp	2/2	2/2																					1/1																								3/3			
în temeiul art. 56 cp																																																		
în temeiul art. 391(1)2) cpp (decesul persoanei)	1/2			1/1															0/1																												1/2			
în temeiul art. 391(1)6) cpp (fapta reprez. Contrav.)	2/2			1/1					1/1																																						2/2			
în temeiul art. 391(1)4) cpp (hot. Jud. Definitivă)																																																		
în temeiul art.275 pct.9) cpp	1/2	1/2																																													1/2			
în temeiul art.109 cp	1/1																						1/1																								1/1			
în temeiul art.332cpp, 60cp	1/2										1/2																																				1/2			
Sent. Încetare - 391cpp, 60cp	2/2			1/1					1/1																																						2/2			
Total sentințe de achitare / persoane	16/25	5/11		3/4				2/2	2/3		2/3	1/1										1/1	4/8																						2/3	1/3		0/1	1/1	20/33
Art.390 al.(1) p. 1) cpp	1/2	1/2																																													1/2			
Art.390 al.(1) p. 2) cpp																							1/3																							1/3				
Art.390 al.(1) p. 3) cpp	15/23	4/9		3/4				2/2	2/3		2/3	1/1										1/1	3/5																						2/3		0/1	1/1	18/28	
art.390 al.(1) p. 4) cpp																																																		
art.390 al.(1) p. 5) cpp																																																		
Sentințe in ordinea art.499 CPP / persoane	1/1			1/1																			0/0																								1/1			
în temeiul art.95 cp	1/1			1/1																																											1/1			
TOTAL	193/235	44/55	17/20	73/83	3/5	3/4	1/1	14/17	10/11		10/15	4/4				3/4	1/1	0/1	4/7	4/5	2/2	36/56				3/3	4/7	2/7	1/3	1/1	1/1	1/1	1/1	0/2	1/1	7/8	12/18	2/2	0/1	1/1				229/291						

Din numărul total al cauzelor examinate în fond, 193 (sau 84,3% comparativ cu 83% în 2014) în privința a 235 persoane (sau 80,8% comparativ cu 80% în 2014) se referă la infracțiuni de corupție și conexe corupției.

Din cele 197 sentințe de condamnare, 10 sentințe au fost pronunțate de instanțele de fond în temeiul art.389 alin.(4) pct.3) Cod procedură penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție. Respectiv, din 243 de persoane condamnate 21 au fost liberate de pedeapsă în legătură cu acest temei.

În celelalte 187 de cauze penale au fost pronunțate sentințe de condamnare cu stabilirea pedepsei, astfel încât celor 222 de persoane, în perioada de referință le-au fost stabilite următoarele categorii de pedepse:

Închisoare – pentru 26 persoane (11,7% din totalul celor 222 persoane), comparativ cu 12 persoane (7,7%) în 2014,

Închisoare cu amendă – pentru 19 persoane (8,6%), comparativ cu 12 persoane (7,7%) în 2014,

Închisoare cu aplicarea art.90 din Codul penal – pentru 36 persoane (16,2%), comparativ cu 32 (20,5%) în 2014,

Închisoare cu amendă cu aplicarea art.90 din Codul penal – la 25 persoane (11,3%), comparativ cu 13 (8,3%) în 2014

Muncă neremunerată în folosul comunității – 1 persoane, comparativ 0 persoane în 2014,

Amendă – pentru 115 persoane (51,8%),

comparativ cu 87 (55,8%) în 2014.

Astfel, se observă o dinamică pozitivă și creșterea cu 4,8 punct procentuale a ponderii aplicării pedepsei închisorii cu executare în schimbul scăderii cu aceeași valoare a ponderii pedepselor nonprivative de libertate și celei cu suspendarea executării închisorii.

Analizând categoriile de pedepse aplicate în coraport cu categoriile de infracțiuni, se constată că în perioada de referință din cele 45 persoane condamnate la închisoare sau închisoare cu amendă, 14 persoane au comis corupere pasivă, 9 trafic de influență, 4 corupere activă, 4 spălare de bani, cîte 3 persoane au comis delapidarea averii și contrabandă, cîte 2 persoane au comis escrocherie și confecționarea, deținerea, folosirea de documente false, și câte 1 persoană au comis abuz de serviciu, depășirea atribuțiilor de serviciu, dobîndirea creditului prin înșelăciune și insolvabilitate fictivă.

Per total, privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate a fost aplicată în 100 de sentințe în privința a 114 persoane.

În cele 36 cauze privind coruperea pasivă privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate a fost aplicată tuturor celor 40 inculpați.

Totodată, doar în 7 sentințe în privința a 8 persoane a fost dispusă aplicarea unei pedepse mai blînde decît cea prevăzută de

lege (art.79 Cod penal), comparativ cu 13 sentințe în privința a 14 persoane în 2014.

În ce privește sentințele de încetare, ponderea acestora a scăzut cu 10,1 puncte procentuale în perioada de raport comparativ cu anul 2014, fapt care într-o măsură oarecare se datorează modificărilor art.55 Cod penal, care au intrat în vigoare în februarie 2014, excluzând posibilitatea liberării de răspundere penală cu tragerea la cea contravențională a persoanelor învinuite pentru trafic de influență.

Fiind examinate cauzele și condițiile care au stat la baza emiterii sentințelor de achitare pot fi evidențiate:

- aprecierea incorectă și unilaterală de către instanțele de judecată a probelor acumulate în cadrul urmăririi penale precum și cele prezentate și cercetate în instanța de judecată;
- aplicarea eronată de către instanțele de judecată a legii;
- invocarea formală în motivarea sentinței a încălcărilor procesuale fără a se reacționa la acestea în dispozitiv;
- tergiversarea intenționată a examinării judiciare având ca scop reducerea caracterului probatoriu.

În ce privește termenele de examinare a cauzelor penale în instanțele de judecată se atestă o tergiversare a termenilor examinării judiciare și aceasta datorită specificului

categoriilor de infracțiuni.

Drept motive a tergiversării cauzelor penale pot fi evidențiate:

- ✓ conexarea dosarului cu alte dosare penale în privința uneia și aceleiași persoane, ceea ce implică prezența și a altor participanți la proces în cadrul judecării cauzei și necesită amânarea judecării;
- ✓ solicitarea schimbării avocatului, ceea ce duce la amânare pentru studierea dosarului și pregătirea pentru apărare;
- ✓ lipsa participanților la proces, fie din motiv de boală sau din alte motive obiective (antrenarea procurorilor, judecătorilor, avocaților în diverse instruirii, întruniri, conferințe);
- ✓ neprezentarea părților vătămate, a martorilor în proces, adesea aceștia fiind plecați din țară;
- ✓ complexitatea cauzelor penale, determinată de dificultatea administrării probelor, statutul social și profesional al inculpaților, care de cele mai multe ori sunt persoane cu funcție de răspundere, ceea ce implică eforturi și o atenție deosebită față de reprezentarea acuzării pe aceste cauze;
- ✓ materialul probant impunător ce urmează a fi administrat în instanțele de judecată;
- ✓ absențele nejustificate din ședințele judiciare ale apărătorilor, interpreților, altor persoane;

- ✓ punerea de către judecători, cu întârziere, pe rol a cauzelor penale, precum și amânarea ședințelor de judecată pentru intervale mari de timp în unele cazuri și până la două luni;
- ✓ lipsa judecătorilor specializați în instanțele de fond, factor ce implică necunoașterea tehnicilor și tacticilor de examinare a unor categorii de infracțiuni;
- ✓ imposibilitatea prezentării acuzatorilor la unele ședințe de judecată în cauzele care sunt puse pe rol din oficiu concomitent cu ședințele în cauzele aflate deja spre examinare în alte instanțe de judecată.

3.5 Situația pe diferite categorii de infracțiuni

3.5.1. Criminalitatea juvenilă

Tendențele și structura delicvenței juvenile denotă o dinamică relativ constantă pe parcursul ultimilor 5 ani. Circa 80-85% din infracțiunile comise de minori sunt cele patrimoniale. Într-un număr mai mic, sunt comise de minori infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei, infracțiuni privind ordinea publică, violuri, infracțiuni legate de droguri.

În anul 2015 în privința minorilor au fost pornite 2102 (2264 în 2014) urmăriri penale, fiind reținuți 41 (16 în 2014) minori. Cercetările au fost terminate în 1881 (1969 în 2014) cauze în privința 2009 (2206 în 2014) infracțiuni comise de către minori. În instanța de judecată cu rechizitoriu au fost trimise

1001 (979 în 2014) dosare care au privit 1116 (1199 în 2014) crime, în 879 (988 în 2014) cauze în privința 892 (1005 în 2014) infracțiuni au fost încetate din lipsa în acțiunile minorilor a faptului sau elementelor infracțiunii, iar majoritatea pe motive de nereabilitare: în baza art.109 CP, urmare a împăcării părților și în baza art.104 CP, cu aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter educativ.

Analiza situației privind asigurarea protecției copilului împotriva infracțiunilor, constată, indici statistici în creștere. Astfel, în anul 2015 victime ale infracțiunilor au fost 1381 copii, în timp ce în 2014 au fost comise față de copii 1122 infracțiuni. Spre regret, rămâne încă destul de mare numărul copiilor victime ale abuzului sexual și violenței în familie, fiind respectiv urmărite penal 332 cazuri de abuz sexual și 118 cazuri de violență în familie asupra copiilor.

Pe parcursul perioade de raport au fost reținuți 41 (18 în 2014) minori, arestul preventiv fiind aplicat în privința 31 minori.

La compartiment, ar fi binevenit de examinat posibilitatea revizuirii competenței exclusive a procurorului de exercita urmărirea penală în privința infracțiunilor comise de minori prin renunțarea la aceasta și revenirea la practica de conducere a urmării penale pe astfel de cauze, în vederea realizării calitative a competențelor ce revin la zi procurorilor, or investigarea acestor categorii de infracțiuni nu

prezintă dificultăți și poate fi realizată de către reprezentanții organelor de urmărire penală sub controlul și conducerea procurorului.

Totodată, se constată încă lipsa unei rețele adecvate de servicii de resocializare și reabilitare a copiilor victime ale abuzului și violenței. Această activitate continuă să rămână preponderent pe seama organizațiilor non-guvernamentale, care acordă sprijin și asistență psihologică profesională, însoțită și de plasament provizoriu a copiilor aflați în dificultate.

3.5.2. Combaterea traficului de ființe umane

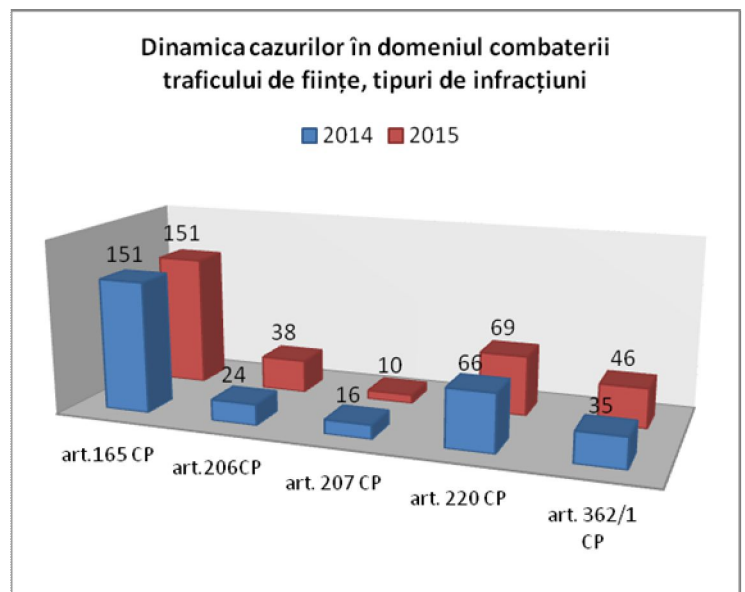
În anul 2015 organele Procuraturii, au desfășurat activități în domeniul respectiv conform celor patru elemente ale politicilor anti-traffic recunoscute ca fundamentale la nivel internațional: protecție, parteneriat, pedepsire, prevenire.

Astfel, în conformitate cu prevederile *art.29 alin.(3)* al Convenției Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane, au fost întreprinse măsuri întru sporirea nivelului profesional al ofițerilor de urmărire penală și a procurorilor care au atribuții de investigare a cazurilor de trafic de ființe umane, fiind organizate multiple cursuri de instruire, în colaborare cu organizațiile neguvernamentale naționale și cele internaționale.

În perioada de referință, în vederea coordonării activității desfășurate de către

organele de drept în domeniul combaterii traficului de ființe umane, pe lângă Procurorul General, la 18.09.2015, a fost organizată ședința Consiliului Coordonator, în cadrul căreia au fost abordate mai multe subiecte.

Concomitent, în activitatea de prevenire și combatere a traficului de ființe umane, procurorii au colaborat în perioada de referință cu reprezentanții sectorului neguvernamental, precum și cu organizațiile internaționale, printre care pot fi enumerate Centrul internațional „La Strada”, Ambasada SUA în Republica Moldova, Organizația Internațională pentru Migrațiune, Misiunea OSCE în Republica Moldova.

În domeniul pedepsirii traficantilor de persoane, în special referindu-ne la *urmărirea penală* s-a constatat, că în anul 2015 au fost înregistrate - 314 infracțiuni, ce se referă la categoria respectivă, inclusiv:

trafic de ființe umane – 151 infracțiuni (în perioada analogică a anului precedent 151);

trafic de copii – 38 infracțiuni (în perioada analogică a anului precedent 24);

scoaterea ilegală a copiilor din țară – 10 (în perioada analogică a anului precedent 16);

proxenetism – 69 infracțiuni (în perioada analogică a anului precedent 66);

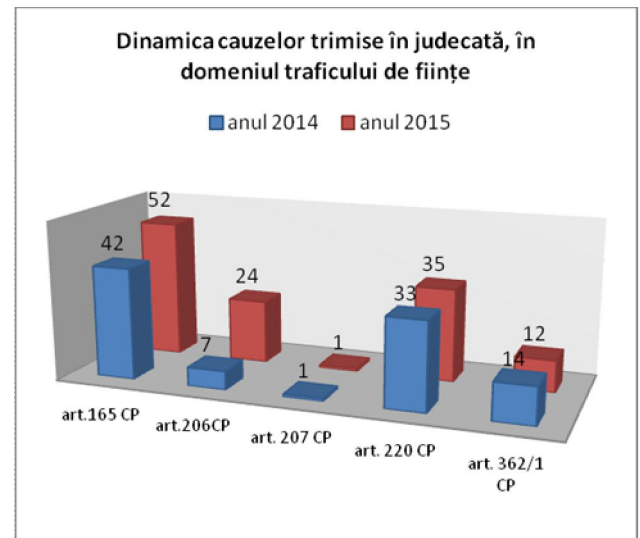
organizarea migrației ilegale – 46 infracțiuni (în perioada analogică a anului precedent 35).

În decursul anului 2015 urmărirea penală a fost terminată în 139 cauze penale (în perioada analogică a anului precedent 116), din care 124 cauze penale au fost terminate cu rechizitoriu și expediate în instanțele de judecată pentru examinare în fond, în 15 cauze urmărirea penală a fost încetată sau clasată.

Din numărul total de 124 cauze penale trimise în judecată:

- 52 cauze penale se referă la infracțiunea de *trafic de ființe umane* (în perioada analogică a anului precedent 42) ;
- 24 cauze se referă la infracțiunea de *trafic de copii* (în perioada analogică a anului precedent 7) ;
- 1 cauze se referă la infracțiunea de *scoatere ilegală a copiilor din țară* (în perioada analogică a anului precedent 1);
- 35 cauze se referă la infracțiunea de *proxenetism* (în perioada analogică a anului precedent 33) ,
- 12 cauze se referă la infracțiunea *organizarea migrației ilegale* (în perioada

analogică a anului precedent 14) .

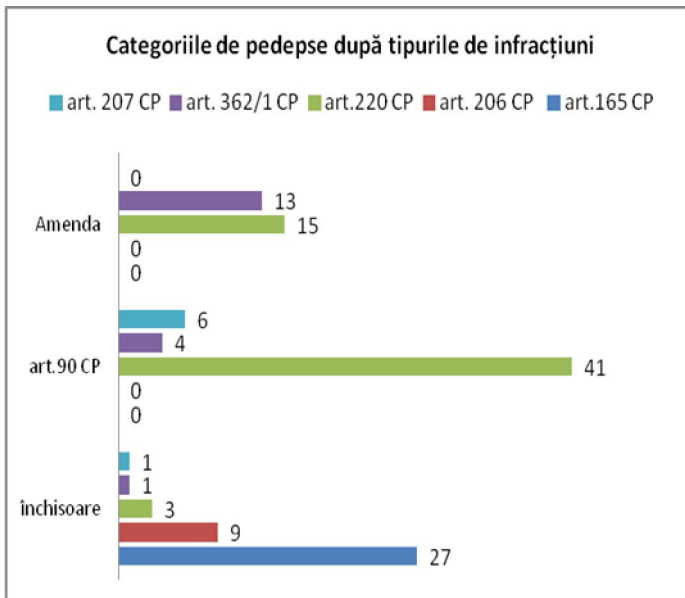
Analiza *practicii judiciare* în domeniul judecării cauzelor penale cu privire la infracțiunile de trafic de ființe umane a constat următoarea stare de fapt.

În perioada de referință instanțele de judecată au finisat examinarea a 101 cauze penale din categoria traficului de persoane, în privința a 139 inculpați (în perioada analogică a anului precedent 121 cauze 166 persoane), inclusiv:

- 21 cauze penale privind *traficul de ființe umane* în privința a 29 inculpați (în anul 2014 – 27 cauze/41 persoane);
- 5 cauze penale privind *traficul de copii* în privința 10 persoane (în anul 2014 – 7 cauze/ 9 persoane);
- 7 cauze privind *scoaterea ilegală a copiilor din țară* în privința a 7 persoane (în anul 2014– 3 cauze/3 persoane);
- 47 cauze penale de *proxenetism* în privința a 63 inculpați (în anul 2014 – 52 cauze/71 persoane ;

- 21 cauze de *organizarea migrației ilegale* în privința a 30 persoane (în anul 2014 – 32 cauze/42 persoane).

Referindu-ne la categoriile de pedepse aplicate de către instanțele de judecată constatăm, că din cele 139 persoane în privința cărora au fost pronunțate sentințe, 121 persoane au fost condamnate (inclusiv 1 persoană juridică), în privința a 15 persoane procesul a fost încetat, iar 3 persoane au fost achitate.

Din cele 120 de persoane fizice condamnate, pedeapsa *închisorii* a fost aplicată față de 41 persoane, din care :

- 27 persoane au fost condamnate pentru comiterea *traficului de ființe umane*,
- 9 persoane pentru comiterea infracțiunii de *trafic de copii*,
- 1 persoană pentru comiterea *scoaterii ilegale a copiilor din țară*,
- 3 persoane pentru comiterea infracțiunii de *proxenetism*,

- 1 persoană pentru comiterea *organizării migrației ilegale*.

Totodată, față de 51 persoane a fost aplicată pedeapsa închisorii cu *suspendarea* condiționată a executării pedepsei, din acestea:

- 6 persoane au comis scoaterea ilegală a copiilor din țară,
- 41 persoane au comis proxenetism,
- 4 persoane au comis organizarea migrației ilegale.

Amenda a fost aplicată ca pedeapsă pentru 28 persoane condamnate, inclusiv 15 persoane fiind condamnate pentru comiterea proxenetismului, iar 13 persoane pentru comiterea infracțiunii de organizare a migrației ilegale.

În perioada de raport, nefiind de acord cu soluțiile de achitare, recalificare și aplicare a pedepselor blinde, adoptate de judecători pe cazurile de trafic de ființe umane și copii, procurorii au contestat cu apel 4 sentințe în privința la 4 persoane.

Analiza urmăririi penale și a examinării cazurilor de trafic de ființe umane în anul 2015, relevă o poziție activă a procurorilor în vederea efectuării investigațiilor financiare paralele, sechestrării bunurilor utilizate la săvârșirea infracțiunilor sau rezultate din infracțiuni în vederea confiscării ulterioare în beneficiul statului.

În acest sens se remarcă că în perioada 01

ianuarie – 31 decembrie 2015 procurorii au dispus în 8 (opt) cazuri punerea sub sechestru a averii în vederea confiscării speciale a bunurilor utilizate la comiterea infracțiunilor.

Un aspect important pentru diminuarea fenomenului traficului de ființe umane este prevenirea unor astfel de cazuri prin activități de monitorizare, campanii de conștientizare, educație și instruire.

Întru realizarea acestor obiective este necesară și asigurarea transparenței în activitatea organelor de drept, pentru a susține aspirațiile promovate în cadrul campaniilor de conștientizare și educație, prin elucidarea eforturilor întreprinse de organele de drept în vederea combaterii oricărei manifestări a traficului de persoane.

Astfel, în conformitate cu principiul transparenței activității desfășurate, pe parcursul anului 2015 de către Procuratură au fost mediatizate peste 87 subiecte cu privire la prevenirea și combaterea traficului de ființe umane.

3.5.3. Combaterea torturii și a relelor tratamente

Analizînd, în plan comparat cu anii precedenți, totalitatea sesizărilor despre tortură și alte rele tratamente parvenite în organele Procuraturii în anul 2015 se constată că situația are și în continuare o tendință latentă spre micșorare a numărului de sesizări despre rele tratamente sau tortură (cu 30 sesizări mai

puține) în comparație cu anul 2014.

Astfel, dacă sesizările despre rele tratamente practic stagnează la aceleași cifre, atunci cele în care se reclamă actele de tortură sunt într-o reducere bruscă: de la 130 sesizări în 2013 la 88 în 2014 (ceea ce constituie o diferență de 32,4 %), tendință care practic s-a păstrat și pentru anul 2015 cînd acestea au scăzut de la 88 la 40 sesizări, (în sens procentual – cu 54,5% mai puțin).

Analizînd aceste date putem concluziona că politicile implementate de stat în ultimii cinci ani, îndreptate spre netolerarea relelor tratamente și torturii de către persoanele oficiale, au avut un impact pozitiv.

Nu există o cauză sau condiție determinantă, care ar putea fi evidențiată aparte, cu o influență dinamică asupra numărului de sesizări înaintate organelor Procuraturii în anul 2015.

Totuși, la baza acestora stau următoarele:

- Prevenirea și combaterea torturii și relelor tratamente continuă să fie o prioritate pentru Republica Moldova, acest fapt fiind exprimat prin politicile naționale și angajamentele față de rigorile internaționale.
- Consolidarea capacităților de intervenție proactivă a subiecților antitortură.
- Instituirea în cadrul tuturor procuraturilor teritoriale și specializate a „telefonului de încredere” pentru recepționarea informației și sesizărilor despre

comiterea faptelor de tortură, tratament sau pedepse inumane ori degradante.

- Sporirea nivelului obligației oficialilor publici de a sesiza imediat procurorul competent de îndată ce au fost informați despre orice act ce indică rele tratamente.
- Mediatizarea activității procurorilor care examinează cazuri de tortură și fortificarea încrederii populației în capacitatea procurorilor de a le apăra drepturile și interesele lor;

Pe parcursul anului 2015 procurorii au dispus refuzul în pornirea urmăririi penale în 496 cazuri, în comparație cu 527 în anul 2014.

Reieșind din dinamica datelor statistice, se conturează concluzia că în procuraturile teritoriale și specializate s-a ameliorat situația la capitolul organizării și desfășurării activității de examinare a sesizărilor despre cazuri de tortură și alte rele tratamente. În acest sens se evidențiază tendința procurorilor din teritoriu de a întreprinde măsuri îndreptate spre asigurarea investigării calitative a cazurilor de tortură și altor forme de maltratare.

Repartizarea numerică a sesizărilor după criteriul locului comiterii faptelor de tortură și alte rele tratamente. Din totalul de 633 sesizări, rezultă că cele mai frecvente abuzuri sunt pretinse a fi săvârșite în stradă sau în alte locuri publice (273 sau 43%, comparativ cu 255, sau 38% în 2014).

Ca și în anul 2014 pe locul secund, în plan numeric, se află sesizările din care rezultă că acțiunile ilegale cu aplicarea violenței sunt aplicate în incinta clădirilor inspectoratelor de poliție, fiind înregistrate 126 de astfel de sesizări sau 19,9% (152 sau 22,9% în 2014). Totuși, după o micșorare evidentă a numărului acestor cazuri, subliniem că riscul de intimidare și de rele tratamente în perioada aflării persoanei în aceste localuri este încă unul accentuat.

În alte 62 sesizări, aplicarea violenței a fost reclamată ca fiind comisă în incinta sectoarelor, posturilor de poliție sau în alte încăperi de serviciu, reprezentând 9,8% din totalul reclamațiilor înregistrate, comparativ cu 58 sau 8,7% în 2014.

O scădere semnificativă s-a înregistrat la sesizările din care au rezultat alegerile despre maltratare în instituțiile penitenciare. Astfel dacă în 2014 au fost înregistrate 102 sesizări de asemenea gen sau 15% din numărul total.

La această etapă este important de menționat că eforturile procurorilor privind instruirea angajaților DIP a MJ, dar și instrumentarea corectă a unor dosare penale care au fost diferite justiției cu mai mulți inculpați cărora le-a fost stabilită pedeapsă cu închisoare și-a lăsat amprenta asupra atitudinii față de respectivele fapte.

Este de evidențiat că relele tratamente pot fi comise nu numai în incinta instituțiilor publice

sau în locurile de detenție, dar și în domiciliul propriu-zis al victimei. Acest fapt e demonstrat prin parvenirea a 45 de astfel de sesizări în care aplicarea violenței s-a pretins a fi aplicată în locuința victimei sau a denunțătorului, ceea ce constituie 7% din numărul total al adresărilor.

3.5.4. Infracțiunile cibernetice și din domeniul telecomunicațiilor

În domeniul combaterii fenomenului infracțional și în special din domeniul ciberneticii, pentru anul 2015, au fost executate următoarele activități:

- ✓ dezvoltarea interacțiunii și conlucrării cu alte organe de drept, precum și cu cele de control și furnizorii de servicii IT;
- ✓ desfășurarea permanentă a acțiunilor de combatere a fenomenului criminalității cibernetice și asigurării ordinii de drept;
- ✓ identificarea cazurilor de tănuire de la evidență a infracțiunilor;
- ✓ asigurarea neadmiterii derogărilor de la principiul cercetării sub toate aspectele a circumstanțelor cauzei penale;

- ✓ aplicarea activă a procedurilor speciale în procesul penal.

În perioada de raport, de către procurori a fost pornită urmărirea penală în 27 de cazuri (90%) din 30 de sesizări înregistrate (cu soluție), spre deosebire de aceeași perioadă a anului 2014 era de 83%. Totodată, a fost dispusă neînceperea urmăririi penale în 10% din numărul total de sesizări înregistrate (cu soluție).

Analiza situației, la compartimentul investigării cazurilor de crime cibernetice, a scos în evidență mai multe deficiențe:

- insuficiența asigurării și dotării organelor Procuraturii cu utilaj tehnico-material;
- lipsa tehnicii speciale pentru asigurarea efectuării măsurilor speciale de investigații în vederea documentării cazurilor de crime cibernetice sau conexe acestora;
- durata medie a efectuării expertizelor de 8 luni;
- numărul redus al sesizărilor cu privire la infracțiuni.

Capitolul 4. CONTRIBUIREA LA ÎNFĂPTUIREA JUSTIȚIEI

4.1 Reprezentarea învinuirii în instanțele de judecată în cauzele penale

Situația generală

Comparativ cu anul 2014, în anul 2015, judecătorii din republică au pronunțat mai mult cu 1296 sentințe de condamnare.

Urmare a implementării unor noi standarde în domeniul prevenirii și combaterii corupției și infracțiunilor conexe acestora, torturii, violenței în familie, operării unor modificări în legislația penală și de procedură penală, o sarcină activității procurorilor în domeniul judiciar – penal a devenit monitorizarea examinării judiciare a unor astfel de cauze penale, formarea unei practici uniforme de judecare și aplicare a pedepselor atît principale, cît și complementare pentru aceste categorii de infracțiuni.

În același timp, obiective importante în activitatea procurorilor au fost:

- identificarea cauzelor penale în care persistă riscuri de pronunțare a hotărîrilor de achitare a persoanelor sau, după caz, de încetare a proceselor penale în ședințele judiciare pe motive de reabilitare,
- contribuirea la celeritatea judecării cauzelor penale,
- promovarea unor politici punitive adecvate prin prisma atingerii scopurilor de prevenție

generală și specială a comiterii infracțiunilor,

- orientarea instanțelor de judecată la aplicarea unor pedepse alternative detenției – amenda penală, munca neremunerată în folosul comunității.

4.1.1. Activitatea judiciară la nivelul instanțelor de fond

Potrivit datelor statistice, a fost atestată o creștere considerabilă a numărului total de cauze penale examinate cu pronunțarea sentințelor, în comparație cu perioada similară a anului precedent (+1411 cauze penale).

Indicatorii de performanță ai activității judiciare în materie penală, la nivelul instanțelor de fond, se prezintă conform datelor tabelului ce urmează:

Tabel privind sentințele 2014-2015

	Cauze		Inculpați	
	2014	2015	2014	2015
De condamnare	8590 (80.2%)	9886 (81.5%)	9524	11070
De achitare	195 (2.1%)	219 (2.1%)	259	296
De încetare	1658 (17%)	1736 (15.8%)	2020	2149
Cu caracter medical	70 (0.6%)	81 (0.5%)	70	81
Numărul total de sentințe	10489	11900	11866	13586

În creștere este și dinamica pronunțării de către instanțele de fond a sentințelor de încetare a procesului penal. Astfel, dacă pe parcursul anului 2014 au fost pronunțate 1658

sentințe de încetare a procesului penal în privința a 2020 persoane, în anul 2015 au fost înregistrate 1736 sentințe în privința a 2149 persoane (+78 sentințe).

În aspect procentual, s-a menținut cota inculpaților achitați (2,1%).

În procedura specială a acordului de recunoaștere a vinovăției au fost examinate 614 cauze penale în privința a 661 persoane, sau 5,2 % din numărul total al cauzelor penale soluționate cu sentință. Acest indicator este în descreștere semnificativă, reducându-se considerabil în comparație cu perioadele similare precedente. Această stare de lucruri se explică prin aplicarea pe scară largă a prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală – care prevede judecarea cauzei în baza probelor administrate la urmărirea penală, conținând, pe de o parte, prevederi favorabile inculpaților pe dimensiunea pedepsei aplicate, iar pe de altă parte, o procedură mai simplificată de judecare.

În această ordine de idei, în procedura menționată *supra* au fost examinate circa 49% din numărul total de cauze penale soluționate cu sentință de condamnare sau, după caz, de încetare a procesului penal pe motive de nereabilitare.

4.1.2. Achitarea inculpaților de către instanțele de judecată

Una din principalele sarcini ale procurorilor, acuzatori de stat este contribuirea la

reducerea numărului persoanelor achitate, identificarea cauzelor și condițiilor ce au generat pronunțarea acestor soluții, factori ce impun concentrarea eforturilor depuse în acest sens, în vederea diminuării emiterii soluțiilor de acest gen.

În anul 2015, instanțele de judecată de toate nivelele au pronunțat 267 hotărâri judecătorești de achitare în privința a 347 de persoane, din care:

- 219 sentințe în privința a 296 de persoane au fost pronunțate de instanțele de fond (Judecătoriile);
- 43 de decizii în privința a 46 persoane de Curțile de Apel;
- 5 decizii în privința a 5 persoane de Curtea Supremă de Justiție.

La nivelul instanțelor de fond, ponderea persoanelor achitate pentru anul 2015, din numărul total al persoanelor în privința cărora au fost pronunțate sentințe, este sub 2,2%, practic la același nivel ca și anul trecut.

Ca și în anii precedenți, numărul persoanelor achitate raportat la cantitatea sentințelor este net superior și se explică prin faptul că în cadrul unei hotărâri pot fi achitate mai multe persoane.

Indicatorii statistici pentru anul 2015, se mențin relativ constanți și datorită eforturilor depuse atât de către acuzatorii de stat, cât și de către procurorii conducători care au contribuit la eradicarea fenomenului respectiv prin

urmăriri penale mai calitative.

Reducerea numărului deciziilor de achitare la nivelul instanțelor de apel, este o tendință înregistrată pe parcursul ultimilor ani, acest indicator fiind accentuat și de creșterea numărului deciziilor de casare a sentințelor de achitare adoptate de instanțele de fond, cu condamnarea ulterioară a persoanelor inițial achitate.

Cele mai multe persoane achitate în raport cu numărul total al persoanelor în privința cărora au fost pronunțate astfel de sentințe, se atestă în procuratura sectorului Buiucani – 20 sentințe în privința 25 persoane (aici numărul sentințelor de achitare s-a dublat comparativ cu anul trecut), anticorupție – 20 sentințe în privința a 33 persoane; mun.Chișinău – 10 sentințe în privința a 11 persoane, sect.Rișcani – 17/24; sect.Ciocana – 12 / 15; Hîncești - 11 / 14.

Ca și în anii precedenți, practic aceleași cauze și motive au generat adoptarea soluțiilor de achitare, fiind sistematizate în trei categorii:

prestația instanței de judecată: aprecierea diferită, în majoritatea cazurilor unilaterală, neobiectivă și fără o analiză corespunzătoare a probelor sau, în general, lăsarea fără o apreciere a acestora;

prestația procurorilor: expedierea în instanța de judecată a cauzelor penale în lipsa probelor concludente și suficiente pentru obținerea condamnării sau a cauzelor penale cu grave

erori/omisiuni procesuale, precum și a cauzelor penale în care acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii;

comportamentul părților sau participanților în proces: schimbarea declarațiilor date la etapa urmăririi penale de către partea vătămată sau martori, imposibilitatea audierii acestora în ședința de judecată din cauza plecării lor peste hotare, concluziile divergente ale expertizelor suplimentare sau contraexpertizelor (în special cele medico-legale) numite pe parcursul judecării cauzei etc;

4.1.3. Încetarea proceselor penale în instanțele de judecată

Comparativ cu anii precedenți, în anul 2015 se constată o descreștere a numărului persoanelor în privința cărora procesul penal a fost încetat în instanțele de judecată. Cuantumul sentințelor de încetare a proceselor penale în anul 2015 a constituit circa 14%.

Astfel, dacă pe parcursul anului 2014 au fost pronunțate 1658 sentințe de încetare a procesului penal în privința a 2020 persoane, în anul 2015 au fost adoptate 1736 sentințe în privința a 2149 persoane.

Din numărul total al proceselor penale încetate în instanțele de judecată – 72% sunt axate pe motivul împăcării părților (1267 sentințe), 7,4 % urmare a liberării persoanelor de răspundere penală și tragerii acestora la

răspundere contravențională, 1,5% - urmare a liberării minorilor de răspundere penală, 8% - în legătură cu intervenirea termenelor de prescripție și 9 % din alte motive (art.332 alin.(1) coroborat cu art.275 pct. 5) - 9) Cod de procedură penală).

Numărul proceselor penale încetate în ședința de judecată este destul de mare în continuare, în particular este mare numărul proceselor penale încetate pe motiv de împăcare a părților (1267 sentințe). Procurorii la faza urmăririi penale ezită să aplice în deplină măsură dreptul discreționar, o mare parte a proceselor penale vizînd comiterea infracțiunilor de sustragere, cauzare a leziunilor corporale medii, pot fi încetate la faza urmăririi penale urmare a împăcării părților.

Un alt motiv care condiționează încetarea proceselor penale în ședința de judecată este existența altor circumstanțe care condiționează încetarea procesului penal. Astfel, din numărul total de sentințe de încetare a procesului penal adoptate în anul 2015 – 162 sentințe au fost adoptate în temeiul art.391 alin.(1), pct.6) din Codul de procedură penală, ce constituie 9,2 %.

În acest sens, un rol important l-a avut Hotărîrea Curții Constituționale din 15.06.2015, prin care a fost declarat neconstituțional alin.(1) din art.287 Cod de procedură penală, or, pe rolul instanțelor

existînd mai multe dosare în care a fost dispusă anularea ordonanțelor de încetare a urmăririi penale pe motivul că, în fază inițială, în cadrul urmăririi penale au fost admise omisiuni în administrarea probatoriului sau, după caz, probelor nu li s-a dat o apreciere corespunzătoare.

4.1.4. Pedepsele penale

Rolul procurorului la aplicarea pedepsei penale este menționat în art.53 alin.(1) pct.8) din Codul de procedură penală - procurorul își expune părerea în dezbaterile judiciare asupra faptei infracționale săvîrșite de inculpat, încadrării ei în baza legii penale și pedepsei, care urmează a fi aplicată. Criteriile generale de individualizare a pedepsei sînt prevăzute de art.75 al Codului de procedură penală - gravitatea infracțiunii săvîrșite, motivul acesteia, personalitatea celui vinovat, circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și condițiile de viață ale familiei acestuia.

Reieșind din obiectivele de prevenție generală și specială, urmărindu-se scopul indicat la art.61 din Codul penal, procurorul orientează instanța la aplicarea unei sau altei pedepse, iar în cazul aplicării neîntemeiate a unor pedepse, în alte limite decît cele prevăzute în sancțiunea normei, fie de altă categorie, procurorul urmează să declanșeze căile de atac.

Situația la capitolul aplicării pedepselor penale de către instanțele de judecată este reflectată în tabelul de mai jos.

<i>Tabel privind aplicarea pedepselor</i>	Dosare penale		Persoane	
	2014	2015	2014	2015
Închisoare	1633	1907	1867	2217
Art.90 CP	2434	2672	2846	3172
Muncă neremunerată	2260	1998	2344	2069
Amendă	2245	3307	2447	3612
Numărul total de sentințe de condamnare	8590	9886	9524	11070

Analiza efectuată a constatat, că pe parcursul anului 2015, instanțele de judecată au aplicat în cele mai multe cauze pedeapsa amenzii penale (30% din numărul total al sentințelor de condamnare). Statistica denotă o creștere semnificativă a aplicabilității amenzii, pe de o parte fenomenul fiind explicat prin categoriile de cauze vizînd infracțiuni pentru care legea penală prevede pedeapsa amenzii preponderent, dar și prin nedorința mai multor inculpați de a executa munca neremunerată în folosul comunității, or aceasta din urmă fiind o pedeapsă comunitară, executarea ei este condiționată de acordul inculpatului.

Numărul persoanelor condamnate cu suspendarea executării pedepsei (art.90 Cod penal) a cunoscut o creștere de cu circa 10%, la fel se constată o creștere cu 15% a aplicabilității pedepsei sub formă de

închisoare cu executare. Aplicabilitatea acestei din urmă categorii de pedeapsă, s-a intensificat mai cu seamă urmare a Recomandării nr.62 a Curții Supreme de Justiție *Cu privire la înțelesul sintagmei „dacă nu se agravează situația condamnatului” ce se conține în art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) CPP* și, nu ultimul rînd, datorită cristalizării unor politici în cauzele penale despre tortură și corupție, unde singura categorie de pedeapsă considerată adecvată gradului prejudiciabil al infracțiunii este considerată închisoarea cu executare.

Diametrală este situația pe dimensiunea aplicării muncii neremunerate în folosul comunității, unde se constată o descreștere cu 262 unități, comparativ cu anii precedenți, cînd aplicarea acestei categorii de pedeapsă înregistra creșteri semnificative la nivelul persoanelor.

Analiza activității procurorilor în domeniul reprezentării acuzării de stat, în special, ce ține de orientarea instanțelor la aplicarea pedepselor, denotă că unii acuzatori de stat în cauze similare au poziții diferite referitor la pedeapsa ce urmează a fi aplicată, care se atestă nu doar prin solicitarea pedepsei, ci și prin necontestarea sentințelor pe motiv de blindețe ori chiar ilegalitate. Astfel, rolul principal în orientarea instanțelor de judecată la aplicarea pedepselor penale revine procurorului, care propune motivat aplicarea unei sau altei pedepse, urmărindu-se realizarea scopului prevăzut la art.61 Cod penal, reieșind din criteriile generale de individualizare a pedepsei.

Considerăm imperios necesar elaborarea de către Curtea Supremă de Justiție a unor recomandări metodice sau a unor standarde unice materializate într-o hotărîre explicativă, privind criteriile de individualizare și stabilire a pedepselor.

Tergiversarea examinării cauzelor penale

În pofida acțiunilor întreprinse de Procuratura Generală în scopul excluderii caracterului îndelungat al judecărilor cauzelor penale, se constată că fenomenul tergiversării judecării cauzelor penale persistă.

Analiza datelor statistice sistematizate în sistemul informațional "INFO PG" permite a constata următoarele:

	2014	2015
Cauze penale restante la finele anului	1699 cauze 1981 inculpați	2198 cauze 3027 inculpați

Analizând datele prezentate *supra*, stabilim o agravare a situației la capitolul tergiversării examinării cauzelor penale în procuraturile sectoarelor (în special Judecătoria Rîșcani) mun. Chișinău, procuraturile raioanelor mun. Bălți, Orhei, Călărași, Comrat, Hîncești.

Este de menționat faptul că unele procuraturi, la finele lunii noiembrie 2015, au reușit reducerea numărului cauzelor penale aflate pe rolul instanțelor de judecată mai mult de 6 luni: procuraturile raioanelor Ungheni, Soroca. În aspect general însă, situația la capitolul respectării termenilor rezonabili de examinare a cauzelor penale este critică, în unele instanțe de judecată cauzele penale examinându-se mai mult de doi și trei ani.

O situație deosebit de gravă se atestă în cadrul procuraturii sectorului Rîșcani, mun. Chișinău, unde numărul dosarelor cu termen de examinare mai mare de 6 luni, potrivit datelor statistice din sistemul informațional „Info PG”, este de 421 cauze penale.

Aprecierea circumstanțelor de fapt și de drept, permit a evidenția următorii factori, care generează tergiversarea judecării cauzelor penale în instanțele de judecată:

✓ neprezentarea inculpaților și avocaților în ședințele de judecată, inclusiv în scopul tergiversării termenului de examinare, care determină ulterior expirarea termenului de prescripție a tragerii la răspundere penală (*de remarcat că instanțele de judecată nu practică amendarea apărătorilor pentru absențele la proces*);

✓ neprezentarea în proces a părților, martorilor;

✓ intervale mari între ședințele de judecată, inclusiv în cauze penale deduse judecării în proceduri simplificate;

✓ complexitatea cauzelor penale și volumul mare de lucru generat de conexarea altor cauze penale pe parcursul cercetării judecătorești;

✓ neexecutarea ordonanțelor sau încheierilor de aducere silită de către organele poliției numite în privința inculpaților, părților vătămate și martorilor sau, după caz, executarea formală a acestora;

✓ numărul insuficient de angajați în cadrul poliției judiciare (1-3 angajați *per* raion);

✓ necesitatea acumulării probelor suplimentare, în cazul urmăririi penale incomplete, sau la solicitarea apărătorului inculpatului sau părții vătămate;

✓ efectuarea termene îndelungate a expertizelor etc.

Astfel, sunt stabilite cazuri, când instanța de

judecată, în condițiile în care inculpații nu se prezintă nemotivat la ședința de judecată, chiar fiind legal citați, ignoră prevederile art.321 alin.(5) Cod de procedură penală, care acordă dreptul, ca în caz de neprezentare nemotivată a inculpatului la judecarea cauzei, să dispună aducerea silită a acestuia și să îi aplice o măsură preventivă sau să o înlocuiască cu o altă măsură care va asigura prezentarea lui în instanță. În marea majoritate a cazurilor, instanța de judecată pune acest lucru în sarcina procurorului, cu toate că anume instanța e abilitată cu dreptul de a lua măsuri pentru desfășurarea eficientă a procesului penal.

De fapt, în judecătoria este o practică vicioasă ce a căpătat o verticalitate continuă, deoarece în majoritatea cauzelor penale tergiversate, se constată, că judecătoria anunță întreruperi îndelungate nejustificate între ședințele de judecată în procesul examinării cauzelor penale, motivând acest fapt prin supraîncărcarea agendei de lucru. La fel se procedează și în majoritatea cazurilor de amânare a ședințelor judiciare pentru perioada concediilor judecătorilor.

La acest capitol, remarcăm că deși anterior, au fost solicitate procurorilor teritoriali și specializați întreprinderea de măsuri în vederea ameliorării situației, totuși nu se înregistrează succese în acest domeniu. Procurorii nu înaintează cereri de accelerare a

examinării cauzelor, acceptă tacit amânarea ședințelor pe termene îndelungate, nu întreprind măsuri în vederea asigurării prezenței martorilor.

4.2 Contribuirea procurorului la înfăptuirea justiției pe cauze civile

La nivel național, în perioada de referință de către procuraturile teritoriale și specializate au fost înaintate 434 acțiuni în valoare totală de 399.938.689 lei. Din numărul total al acțiunilor examinate (inclusiv 84 înaintate în anii precedenți), 246 au fost admise, valoarea acțiunilor admise fiind de 133.403.091 lei.

În instanța de drept comun au fost înaintate 423 acțiuni, în valoare de 399.938.689 lei, fiind examinate 338 acțiuni cu valoarea acestora în mărime de 134.533.181 lei și au fost admise 232 acțiuni în valoare de 133.403.091 lei.

În procedura contenciosului administrativ au fost înaintate 11 cereri de chemare în judecată în vederea recunoașterii ilegalității actelor administrative, fiind examinate 366 cereri (inclusiv din anii precedenți), dintre care 14 au fost admise.

Caracterul acțiunilor civile intentate în baza cererii înaintate de procuror, sunt:

- formarea și executarea bugetului – 9 acțiuni, în valoare de 1.616.441 lei, fiind examinate 14 în valoare de 1.749.689 lei, dintre care au fost admise 5 acțiuni în valoare de 1.519.829 lei;

- protecția proprietății aflate în posesiunea exclusivă a statului – au fost examinate 4, dintre care una a fost admisă;

- rezilierea contractului care lezează statul în interesele lui – au fost înaintate 4 acțiuni, dintre care 3 au fost examinate în valoare de 29000 lei, fiind admise toate 3 în valoare de 29.000 lei.

- perceperea în bugetul statului a bunurilor dobândite ilicit – o acțiune a fost înaintată în valoare de 705.500 lei;

- declararea nulității actelor autorităților publice, persoanelor oficiale sau funcționarilor – 22 acțiuni înaintate, fiind examinate 10 și admise 5 acțiuni;

- repararea prejudiciului de către persoanele care au comis infracțiunea – 20 acțiuni – în valoare de 386.643.557 lei, fiind examinate și admise 10 acțiuni în valoare de 122.632.029 lei;

- în interesul minorilor, pensionarilor și altor persoane – 355 acțiuni în valoare de 8.328.627 lei, fiind examinate 227 acțiuni în sumă de 9.697.513 lei, dintre care admise 193 acțiuni în valoare de 8.829.183 lei.

- alte cazuri prevăzute de lege – 22 acțiuni înaintate în valoare de 2.020.360 lei, 438 acțiuni au fost examinate, fiind admise 26 în valoare de 14950 lei.

Comparativ cu perioada analogică a anului 2014, activitatea în domeniul dat a scăzut în ce privește numărul acțiunilor înaintate, în

schimb a crescut valoarea acțiunilor, iar aceasta este o consecință a practicii judiciare vicioase, formată începând cu anul 2013, potrivit căreia instanțele de judecată, în numeroase cazuri, au scos de pe rol acțiunile civile inițiate la cererea procurorilor, ceea ce a determinat procurorii să-și reorienteze activitatea preponderent spre domeniile penale.

4.3 Domeniul contravențional

În perioada anului 2015, de către procuraturile teritoriale și specializate au fost intentate 3393 proceduri contravenționale.

Din numărul total al procedurilor contravenționale – 193 proceduri au fost înaintate în instanța de judecată cu participarea procurorului, dintre care 74 proceduri au fost admise, 11 proceduri au fost respinse, iar 22 proceduri au fost încetate.

Conform competenței procurorului în domeniul contravențional, au fost examinate 5763 proceduri în privința a 5926 persoane, suma încasată fiind de 1.025.017 lei și au fost executate 3632 hotărâri. Din numărul procedurilor contravenționale examinate, 815 au fost încetate. Printre cauzele ce au determinat încetarea proceselor contravenționale, cea mai mare pondere o reprezintă cele axate pe expirarea termenului de prescripție prevăzut la art. 30 și că fapta nu întrunește elementele contravenției.

De asemenea, au fost înaintate 68 contestații

împotriva deciziilor agentului constatator, 30 proceduri fiind admise, iar 4 proceduri au fost respinse.

Pe parcursul anului 2015, au fost înaintate 12 recursuri împotriva hotărârilor judecătorești contravenționale, dintre care – 3 recursuri au fost admise, iar 3 au fost respinse, celelalte fiind în fază de examinare.

4.4 Activitatea în materie de implementare a CEDO

În perioada anului 2015, subdiviziunea specializată a examinat 70 de materiale în baza sesizărilor Ministerului Finanțelor sau, după caz, a Ministerului Justiției conform art.20 al Legii 1545/98 (în anul 2014 au fost examinate 105 astfel de sesizări, iar în 2013 – 89) referitor la admiterea de către instanțele naționale în folosul reclamanților, ca urmare încetării procedurilor penale pe temeuri de reabilitare, a sumei totale de 1.828.410 MDL (comparativ cu anul 2014 când suma a constituit 1.869.386 MDL).

În baza acestor sesizări, în 3 cazuri, Procuratura Generală a inițiat cereri de chemare în judecată în ordine de regres față de 5 pârâți, în sumă totală de 89 mii lei:

➤ **Acțiunea în regres**, în valoare de 15 000 lei, față de pârâții V.C. și V.M. (foști angajați ai DIP, condamnați pentru torturarea deținutului V.L. și față de care instanțele civile au dispus compensarea daunei morale de 15 mii lei din contul statului). Actualmente

cererea este pendinte.

➤ Acțiunea în regres, în valoare de 24000 lei, față de pârâtul S.P. (fost angajat DIP, condamnat pentru torturarea deținuților P.L. și V.L. și față de care instanțele civile naționale au dispus compensarea daunei morale în valoare de 24 mii lei din contul statului). Acțiunea este pendinte.

➤ Acțiunea în regres, în valoare de 50000 lei, față de pârâții A.M. și G.V. (foști polițiști condamnați pentru maltratarea lui V.C., căruia instanțele naționale i-au compensat dauna morală în sumă de 50 mii lei din contul statului). Acțiunea este pendinte.

Au fost examinate 42 de sesizări ale Ministerului Finanțelor și Ministerului Justiției în temeiul prevederilor art.2 alin.(5) din Legea nr.87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești (în anul 2014 au fost examinate 113 astfel de sesizări, iar în 2013 – 200). Suma totală a încasărilor de la bugetul de stat constituie 397.477 MDL și 500 EUR (comparativ cu anul 2014 când suma totală a constituit 3.094.333,49 MDL). Este de menționat faptul că 24 din sesizări parvenite în adresa Procuraturii Generale se refereau la încălcarea dreptului la executarea în termen

rezonabil a hotărârii judecătorești (în anul precedent, numărul acestor sesizări constituia 74). Au fost examinate 29 adresări solicitate de Agentul Guvernamental în vederea formulării observațiilor prezentate de reclamanți în cauzele pendinte la CEDO, inclusiv rezultate ale examinării procedurilor de redeschidere a proceselor naționale, evoluții ale procedurilor naționale ca urmare a redeschiderii procedurilor și rezultatele obținute. În cadrul analizei oportunității acționării în ordine de regres față de persoanele oficiale a căror activitate, cu intenție sau din culpă gravă, a constituit temei pentru adoptarea hotărârii privind plata obligatorie a sumelor stabilite prin hotărârile CEDO până la intrarea în vigoare a noii Legi cu privire la Agentul Guvernamental au fost elaborate 16 de concluzii de inoportunitate.

În scopul familiarizării procurorilor cu practica CEDO, au fost expediate în teritoriu 25 rezumate ale hotărârilor și deciziilor Curții, adoptate în anul 2015 în privința Republicii Moldova.

În altă ordine de idei, menționăm că în anul 2015, Curtea de la Strasbourg a pronunțat 19 hotărâri în privința Republicii Moldova, din care în 18 cazuri a statuat încălcarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, obligând statul la plata compensațiilor pecuniare, iar într-un singur

caz a dispus scoaterea cererii reclamantului de pe rol în privința Republicii Moldova (*Pisari contra R. Moldova și F. Rusă*). Spre comparație, în anul 2014 au fost pronunțate 24 hotărâri, iar în 2013 – 19 hotărâri.

Suma totală a compensațiilor dispuse de Curte în aceste cauze constituie 172 154 EUR. (în 2014, suma a constituit 226.271,6 EUR; în 2013 – 318.687,5 EUR; în anul 2012 – 850.876 EUR; în 2011 – 337.258 EUR, iar în 2010 – 501.254,83 EUR)

Concomitent, în perioada de referință, Curtea de la Strasbourg a pronunțat 17 decizii de radiere a cauzelor contra Republicii Moldova (în 2014, Curtea a pronunțat 41 decizii de radiere în cauzele contra Moldovei inițiate în fața Curții, iar în 2013 – 35 decizii).

Suma acordată de Curte în baza celor 6 decizii privind acceptarea declarațiilor unilaterale ale Guvernului, ale declarațiilor mutuale ale

părților și reglementării amiabile a cauzei a constituit 43.000 EUR. Spre comparație, în anul 2014, suma totală acordată de Guvern conform deciziilor de radiere de pe rol ca urmare a acceptării declarațiilor sau acordurilor amiabile a constituit 150.500 EUR (iar în 2013 – 179.200 EUR).

Per total, suma totală dispusă de Curte pentru a fi achitată de către stat în baza hotărârilor și deciziilor pronunțate contra Republicii Moldova a constituit 215.154 EUR.

Capitolul 5. COOPERAREA ȘI ASISTENȚA JURIDICĂ INTERNAȚIONALĂ

5.1 Cooperarea cu instituțiile și organizațiile internaționale

Acordul de Asociere RM-UE 2014-2016

Prin Hotărîrea Guvernului nr.808 din 07.10.2014 a fost aprobat Planul Național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană în perioada 2014-2016.

În baza Planului Național de acțiuni, prin Ordinul Procurorului General 58/7 din 07.11.2014 Procuratura și-a stabilit prioritățile în implementarea Acordului de Asociere RM – UE (în continuare PAAA).

Obiectivele de bază la care a lucrat Procuratura în 2015, întru realizarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea

Europeană sunt:

- ✓ reforma instituțională,
- ✓ combaterea corupției,
- ✓ combaterea torturii și relexelor tratamente,
- ✓ combaterea criminalității informatice,
- ✓ combaterea spălării banilor,
- ✓ combaterea crimei organizate,
- ✓ dezvoltarea cooperării judiciare,
- ✓ protecția drepturilor copilului,
- ✓ instruirea continuă a colaboratorilor.

Liberalizarea regimului de vize

Întru implementarea condiționalităților dictate de Uniunea Europeană în fața Republicii Moldova în cadrul Dialogului privind liberalizarea regimului de vize, a fost elaborată o matrice de activități cu indicarea instituțiilor raportoare și a modului de evaluare a implementării. Uniunea Europeană urmează să evalueze periodic gradul de realizare a activităților, rezultate de care vor depinde direct proporțional mărimea tranșelor de finanțare alocate în acest scop.

Matricea este compusă din următoarele componente:

- îmbunătățirea gestionării frontierei,
- îmbunătățirea gestionării migrației,
- îmbunătățirea ordinii și securității publice.

Procuratura Generală a participat la implementarea acțiunilor prevăzute de Blocul 3 al Matricei de politici - Ordinea și securitatea publică.

Cooperarea cu partenerii externi

ABA ROLI Moldova

În anul 2015 ABA ROLI a inițiat proiectul "Susținerea eforturilor de reformare a Procuraturii" care este format din următoarele obiective și activități:

Obiectiv 1. Îmbunătățirea sistemului de management al Procuraturii.

Activități:

1. elaborarea Planului de Dezvoltare Strategică a Procuraturii Generale (2015-2018);

2. desfășurarea trainingurilor pentru procurorii conducători și formatorii în domeniul îmbunătățirii abilităților manageriale și de leadership,

3. îmbunătățirea sistemului de management al dosarelor, în special ce ține de distribuția dosarelor și modul de evidență a lor – acțiune în curs de realizare.

Obiectiv 2. Crearea unui sistem de excelență în managementul instituțional al CSP.

Activități:

1. Identificarea necesităților infrastructurale.

2. Transparența Consiliului Superior al Procurorilor – elaborarea paginii web.

3. Elaborarea proiectului organigramei Consiliului Superior al Procurorilor.

Obiectiv 3. Îmbunătățirea carierei, profesionalismului, disciplinei și eticii procurorilor.

Activități:

1. Asistarea grupului de lucru pentru revizuirea codului de etică.

2. Elaborarea recomandărilor de modificare a codului de etică.

3. Elaborarea unui îndrumar la codul de etică.

Obiectiv 4. Crearea Grupul Resursă a procurorilor tineri, pentru formarea și promovarea viitorilor lideri în Procuratură.

Au fost organizate 3 ateliere de lucru, cu subiectele: fortificarea grupului; tehnici de prezentare a unei cauze în instanța de judecată; dezvoltarea abilităților de comunicare.

Consiliul Europei

În anul 2015 a început implementarea de către Consiliul Europei a Proiectului "Suport în susținerea reformei justiției penale în Republica Moldova", finanțat de Guvernul Danez.

În cadrul proiectului, în perioada anului 2015, au fost efectuate următoarele acțiuni:

- desfășurată campania informațională de promovare a necesității reformei Procuraturii (seminare, conferințe pentru procurori în comun cu societatea civilă);

- acordarea asistenței experților Consiliului Europei în dezvoltarea cadrului sublegislativ la noul proiect al Legii cu privire la Procuratură.

Uniunea Europeană

În anul 2015 a continuat implementarea Proiectului "*Suportul investigațiilor preliminare, a urmăririi penale și apărării în Republica Moldova*", fiind efectuate următoarele activități:

Componenta 1. Asistență la modificarea și completarea cadrului legislativ privind procesul pre-judiciar.

- elaborarea și evaluarea modificărilor la legislația privind procesul de investigare și urmărire penală în vederea implementării SRSJ cu scopul de a optimiza procedurile pentru investigarea operațională și urmărirea penală și pentru a elimina contradicțiile cu standardele de protecție a drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

- monitorizarea implementării cadrului legislativ, modificărilor adoptate în conformitate cu SRSJ.

- crearea și implementarea mecanismelor de măsurare a performanțelor organelor de investigare și urmărire penală prin intermediul sondajelor organizate în rândul justițiabililor.

- consolidarea capacității instituționale a Consiliului Superior al Procurorilor prin intermediul instruirii membrilor și angajaților, îmbunătățirii abilităților operaționale și a transparenței, precum și dezvoltând capacitățile de elaborare a actelor normative.

Componenta 2. Asistență oferită grupului operativ în procesul de investigare și urmărire penală.

- organizarea și petrecerea cursurilor de studiere a limbii engleze pentru procurori.

- susținere la elaborarea Studiului cu privire la îmbunătățirea procesului de investigare și urmărire penală în baza bunelor practici internaționale.

- consolidarea structurilor interne de asigurare a integrității prin revizuirea Codului de Etică, desfășurarea cursurilor de instruire și a activităților de monitorizare.

- consolidarea capacităților, prin desfășurarea trainingurilor, în domeniile de management, monitorizare și planificare strategică.

Componenta 3. Îmbunătățirea comunicării interne, externe, inter-instituționale.

- asistență oferită instituțiilor beneficiare la elaborarea metodelor de colaborare cu reprezentanții societății civile cu scopul de a ridica nivelul de încredere a populației față de activitatea instituțiilor de investigare și urmărire penală.

USAID

Cu asistența USAID a fost evaluat mediul tehnologiilor informaționale din cadrul Procuraturii întru corespunderea acestora cerințelor tehnologice pentru implementarea sistemului informațional integrat E-case.

Misiunea NORLAM din Moldova

Cu asistența Misiunii NORLAM au fost intensificate eforturile pentru crearea unui Centru de asistență pentru copiii, victime și martori ai infracțiunilor.

Grupul de lucru inter-instituțional responsabil de domeniul justiției juvenile, în care participa și Procuratura Generală, a elaborat proiectul Memorandumului bilateral dintre Guvernul Republicii Moldova și Misiunea NORLAM de cooperare în scopul creării unui spațiu prietenos copilului în Chișinău, precum și proiectul Regulamentului Centrului de asistență pentru copiii victime și martori ai infracțiunilor.

Eurojust

Pe parcursul anului 2015 a continuat cooperarea cu Eurojust. Procurorii au participat la ședințele de coordonare organizate pe tematica urmărilor internaționale care au conexiune cu urmările penale naționale din Republica Moldova. În 2 cauze, prin intermediul Eurojust au fost constituite 2 echipe comune de investigații, membru al cărora este și Moldova. Totodată, la 18.12.2015 la Chișinău a avut loc vizita echipei Eurojust pentru evaluarea implementării de către Procuratură a Acordului de Cooperare semnat la 10.07.2014.

5.2 Asistența juridică internațională

Pe parcursul anului 2015 au fost inițiate către statele străine 223 cereri de extrădare a infractorilor căutați de organele de drept moldave și reținuți sau localizați pe teritoriul altor state, 98 din care fiind respinse pe diferite motive.

Totodată, procurorii au examinat 39 cereri de extrădare primite de la autoritățile statelor străine, dintre care în instanța de judecată au fost înaintate 11 demersuri de extrădare, care au fost admise integral cu predarea persoanelor statelor solicitante. 8 demersuri au fost respinse, drept motiv servind deținerea cetățeniei Republicii Moldova sau expirarea termenelor prescripției tragerii la răspundere penală. Restul demersurilor de extrădare primite spre examinare au fost transmise conform competenței Ministerului Justiției. În anul 2015 de la autoritățile altor state au parvenit 543 cereri de comisie rogatorie privind executarea unor acțiuni procesuale. Dintre acestea 482 - au fost admise cu transmiterea în teritoriu spre

organizarea executării, 27 cereri au fost restituite inițiatorului, 6 - soluționate în secție. Totodată, organele de drept naționale au formulat cu scop de inițiere către alte state 383 de cereri de comisie rogatorie dintre care 325 au fost admise spre transmitere părților solicitate, iar 32 au fost restituite inițiatorilor. Pe parcursul anului 2015 de la autoritățile străine au fost recepționate 42 materiale și dosare privind eventuala preluare a urmăririi penale în privința cetățenilor Republicii Moldova, care au comis infracțiuni în statele solicitante, în 30 cazuri s-a decis preluarea și continuarea urmăririi penale pe teritoriul Republicii Moldova. În perioada vizată, procuraturile teritoriale și specializate au cerut transmiterea a 54 procese penale autorităților judiciare străine. După examinarea lor a fost admis transferul urmăririi penale pe 28 procese penale. În perioada de referință au fost examinate 71 petiții ce prevedeau elemente de extraneitate, în majoritatea cazurilor fiind solicitate informații de la autoritățile străine cu prezentare de explicații petiționarilor.

Capitolul 6. REFORMA PROCURATURII ȘI IMPLEMENTAREA STRATEGIEI DE REFORMARE A SECTORULUI JUSTIȚIEI

6.1 Reforma Procuraturii în contextul Strategiei de Reformare a Sectorului Justiției

În perioada de raport activitatea organelor Procuraturii a fost axată și pe realizarea acțiunilor prevăzute de Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016, aprobată prin Legea nr.231 din 25.11.2011 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.6 din 16.02.2012.

Astfel, analizând diverse probleme de drept rezultate din documentele de planificare strategică, au fost elaborate:

- Studiul privind independența procurorilor;
- Studiul privind condițiile, regulile și procedura de formare și funcționare a grupurilor interdepartamentale;
- Studiul privind sistemul de management al securității informațiilor în Procuratura Republicii Moldova etc.

6.2 Noul proiect de lege privind Procuratura

Reforma Procuraturii pe parcursul ultimilor ani a constituit un subiect important și sensibil atât pe agenda politică internă, cât și în cadrul dialogului și relațiilor cu partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova.

Țara noastră continuă să se afle sub monitorizarea Consiliului Europei, inclusiv, datorită avansării modeste în ceea ce privește reformarea Procuraturii. Fiecare din ultimile guvernări al Republicii Moldova a inițiat reforme în cadrul Procuraturii, care deseori erau dictate de conjunctura politică.

Pe parcursul anilor 2013-2015 conducerea Procuraturii Generale în repetate rânduri a venit cu mesaje clare asupra necesității schimbărilor și voinței ferme existente în acest sens, în pofida rezistențelor instituționale asupra reformării.

Urmare a unei colaborări durabile și eficiente a Procuraturii Generale cu Ministerul Justiției, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, ABAROLI (Moldova), cu concursul consilierilor Misiunii Europene de consiliere în politici publice pentru Republica Moldova, alte structuri internaționale, în anul 2015 a fost elaborat un nou proiect de Lege cu privire la Procuratură, care corespunde recomandărilor internaționale și celor mai bune experiențe în domeniu.

De menționat că pînă în prezent, eforturile privind reformarea Procuraturii nu au fost însoțite de alocații financiare corespunzătoare obiectivelor propuse. Chiar dacă bugetul Procuraturii a crescut în ultimii trei ani,

această creștere se datorează cheltuielilor de personal, totodată, investițiile capitale au fost neglijate în bugetul Procuraturii. Astfel, realizarea unor inițiative strategice doar în baza bugetului operațional al instituției nu poate demonstra un interes autentic și major pentru schimbare. Drept urmare, Procuratura continuă să se confrunte cu aceleași deficiențe ce țin de statut, competențe, organizare și finanțare.

Proiectul Legii cu privire la Procuratură a fost expertizat și avizat pozitiv de către Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) și a fost supus dezbaterilor publice, iar la 29 mai 2015 a fost aprobat de Parlament în prima lectură.

La 25.02.2016 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat în lectură finală noul proiect de Lege cu privire la Procuratură, care conține un șir de institute noi și mecanisme chemate să asigure independența și autonomia procurorilor, selecția și cariera acestora, evaluarea performanțelor și formarea profesională continuă.

Prevederile noii Legi cu privire la Procuratură vor intra în vigoare începând cu 01.08.2016, iar cele ce țin de reorganizarea Procuraturilor din mun. Chișinău și dotarea procurorilor cu robe vor fi aplicate începând cu ianuarie 2017.

Reformarea Procuraturii a fost axată pe următoarele domenii:

- ✓ determinarea clară a Statutului

Procuraturii în sistemul organelor de drept în sensul păstrării și consolidării acesteia în cadrul autorității judecătorești;

- ✓ depolitizarea Procuraturii, asigurarea autonomiei și independenței procesuale a procurorului; crearea unui coraport între autonomie și ierarhie;

- ✓ stabilirea unor reguli clare în procedura de numire/revocare, tragerea la răspundere, a procurorilor, inclusiv al Procurorului General, limitarea influențelor factorului politic în aceste procese;

- ✓ revizuirea statutului și atribuțiilor procesuale ale procurorului, concentrarea rolului acestuia în domeniul penal, diminuarea competențelor în materie non-penală,

- ✓ asigurarea carierei procurorului, accesarea în profesie, promovarea, răspunderea disciplinară,

- ✓ consolidarea capacităților instituționale în investigațiile penale pe categoriile de infracțiuni date în competența Procuraturii; crearea procuraturilor specializate, implementarea unor noi mecanisme de detașare a ofițerilor de urmărire penală și de investigație în vederea asigurării eficienței activității de urmărire penală în cazurile de rezonanță, complicate și de corupție,

- ✓ comunicarea cu publicul, cu autoritățile și cu alți parteneri; planificarea strategică, inclusiv planificarea bugetară;

- ✓ consolidarea instituțională a Procuraturii, revizuirea structurii interne, optimizarea numărului de procurori și personalului auxiliar din sistemul Procuraturii, crearea condițiilor corespunzătoare de muncă,

- ✓ consolidarea garanțiilor sociale, asigurarea unei remunerații adecvate;

- ✓ consolidarea măsurilor instituționale

anticorupție și de integritate;

- ✓ crearea și consolidarea organelor reprezentative și de autoadministrare ale Procuraturii;

Capitolul 7. INFORMAREA PUBLICĂ ȘI RELAȚIILE CU MASS-MEDIA

Dezvoltarea unei activități prin care să fie asigurată transparența activității Procuraturii, însă cu protejarea aspectelor confidențiale presupuse de unele proceduri penale, a reprezentat o prioritate și o dimensiune importantă a activității, desfășurate în decursul anului 2015.

Rezultatele atestate pe segmentul dat denotă o diversificare a tematicii subiectelor prezentate. A continuat practicarea participărilor procurorilor la emisii în direct, interviuri, publicarea articolelor pe baza cazurilor concrete, mediatizarea actelor de reacționare a procurorilor (sesizări, recursuri etc.).

Relațiile cu mass-media au derulat și prin intermediul a:

- ✓ 445 comunicate de presă (415 comunicate în anul 2014);

- ✓ 15 conferințe de presă, organizate și desfășurate în comun cu alte organe de drept,

- ✓ 512 interviuri, declarații de presă, zilnic -

răspunsuri telefonice; când a fost cazul - drept la replică, dezmințiri.

În cele mai multe cazuri, transmiterea comunicatelor a fost însoțită de acordarea de interviuri în direct sau telefonic, fie de către serviciul de presă, fie de către procurorii - posesori de informații. Concomitent cu activitățile de bază de furnizare a informațiilor către mass-media au fost întreprinse un set de măsuri în vederea realizării Strategiei de comunicare a Procuraturii prin îmbunătățirea paginii de Internet și actualizarea permanentă a link-ului Serviceul de presă și Noutăți de pe website-ul oficial al Procuraturii Republicii Moldova. Statisticile ce reprezintă indicii de bază, obținuți în domeniu sunt următorii:

Informații furnizate	Presa scrisă	542
	Radio	298
	Televiziune	428
	Agenții de presă	864
Total		2132
Informații furnizate privitor la anumite subiecte	Drepturile constituționale ale omului	230
	Drepturile minorilor	49
	Corupție și protecționism	146
	Trafic de ființe umane	25
	Cauzele cu rezonanță socială sporită	445
	Alte subiecte	9
Informații, convorbiri, lecții prezentate de procurori		8

Toate evenimentele de maximă importanță pentru Procuratură au fost imprimate atât prin imagini video, cât și foto pentru a fi incluse în fondul muzeistic al instituției.

La moment, nu există o modalitate mai eficace de a aduce la cunoștința publicului larg atât din țară, cât și de peste hotare problemele privind direcțiile de activitate instituțională prin prisma viziunilor Procuraturii. Această sursă de informare poate fi utilizată de toți doritorii, fără a avea temeri că va fi falsificată. Pentru motivele indicate, se dispune drept o direcție prioritară a activității de asigurare a transparenței instituționale - prezentarea

materialelor pentru toate compartimentele paginii WEB ale instituției.

Un accent aparte urmează a fi pus pe problema ignorării de unii procurori – șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale, procurorii procuraturilor teritoriale și specializate a cerințelor privind:

- reflectarea activității prin plasarea materialelor pe site;
- Informarea imediată a publicului despre: actele de reacționare, rezultatele controalelor, inclusiv urmare a publicațiilor critice din presă, despre fiecare caz de repunere în drepturi a persoanelor, precum și alte acțiuni, care ar oglindi în modul cel mai convingător rolul Procuraturii în asigurarea respectării drepturilor și libertăților cetățenilor;
- implementarea Strategiei de comunicare în procesul de interacțiune a Procuraturii cu mass-media.

Deși, în ansamblu, procesul de informare asupra activității Procuraturii este în continuă ascendență și baza normativă departamentală a stabilit un mecanism eficace de furnizare operativă a informațiilor către presă, în unele subdiviziuni, continuă se persiste indiferența și nedorința de a arata rezultatele obținute.

Capitolul 8. CONCLUZII

8.1 Probleme, deficiențe și obstacole

În anul 2015 Procuratura s-a ciocnit *cu grave probleme la compartimentul politicii de personal*, astfel, urmare a unui șir de factori obiectivi și subiectivi, lipsa sau insuficiența garanțiilor sociale, schimbărilor în politica națională fiscală de impozitare a primelor și plăților viagere, precum și a inițiativelor de modificare a Legii cu privire la avocatură, ce ține de schimbarea condițiilor de admitere în profesie, din organele Procuraturii au demisionat 76 procurori, comparativ cu 23 în anul 2014.

Organele de drept și cele de expertiză judiciară naționale nu sunt dotate cu laborator de expertiză ADN, fapt ce face imposibilă numirea și efectuarea expertizelor judiciare complexe pe infracțiunile violente, fapt ce implică remiterea în acest sens a comisiilor rogatorii autorităților peste hotare, ce implică achatarea unor costuri importante și evident generează tergiversarea termenelor de urmărire penală.

Relațiile sociale, progresul tehnico-științific sunt în dezvoltare virtuginoasă, paralel și tendințele infracționalității avansează, acestea depășind rapid și cu ușurință dimensiunile transfrontaliere iar organele de urmărire penală și procurorii cu greu fac față

provocărilor criminalității, urmare a dotărilor insuficiente, utilizării tacticilor de investigare învechite și lipsei reacționării pro-active la fenomenele infracționale.

Urmare a acestei situații conducerea Procuraturii Generale s-a implicat activ în activitatea de elaborare a noilor concepții, forme și metode de combatere a infracționalității predictibile, prin revizuirea competențelor procurorilor pe anumite categorii de infracțiuni, elaborarea proiectelor unor noi procuraturi specializate și orientarea procurorilor spre dimensiunea proactivă de investigare a infracțiunilor în domeniul criminalității organizate, traficului de persoane, droguri, IT-tehnologie.

8.2 Obiective pentru anul 2016

În contextul implementării prevederilor noii Legii cu privire la Procuratură nr. 3 din 25.02.2016, pentru perioada imediat următoare a anului curent, Procuratura Generală a planificat și optează pentru efectuarea următoarelor acțiuni și măsuri de ordin instituțional:

- ✓ elaborarea mecanismului și procedurii legale privind instituirea procuraturilor specializate, emiterea și aprobarea în acest sens a actelor departamentale,

- ✓ desfășurarea procedurilor de reformare a Procuraturii prin optimizarea statelor de personal, completarea locurilor vacante de procuror în subdiviziunile

teritoriale, procuraturile specializate, în subdiviziunile aparatului Procuraturii Generale,

✓ elaborarea și implementarea noii structuri, a organigramei Procuraturii Generale, a procuraturilor specializate și celor teritoriale cu reglementarea modului de creare, amplasare și conluctarea a acestora,

✓ elaborarea Regulamentelor interne de activitate privind structura, competențele și atribuțiile Procuraturii Generale a procuraturilor specializate și celor teritoriale.

✓ elaborarea proiectului de modificare a prevederilor Codului de procedură penală cu privire la competențele procesuale ale procurorilor, inclusiv a competențelor materiale clare a procuraturilor specializate,

✓ elaborarea procedurilor și condițiile transparente de selectare, candidaților și numire în funcția de Procuror General,

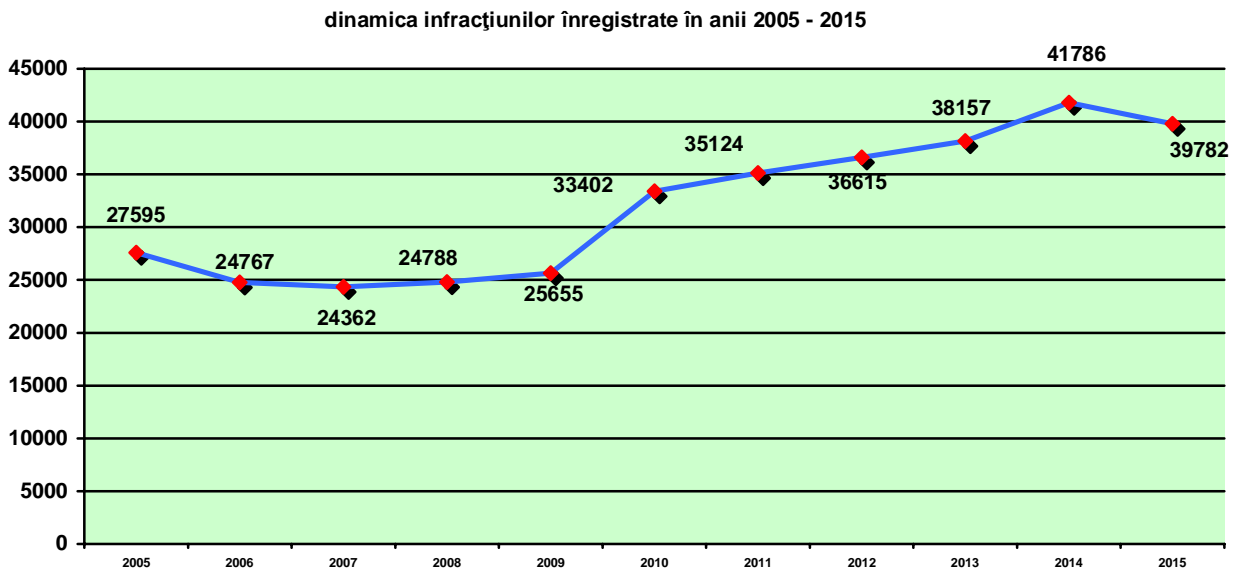
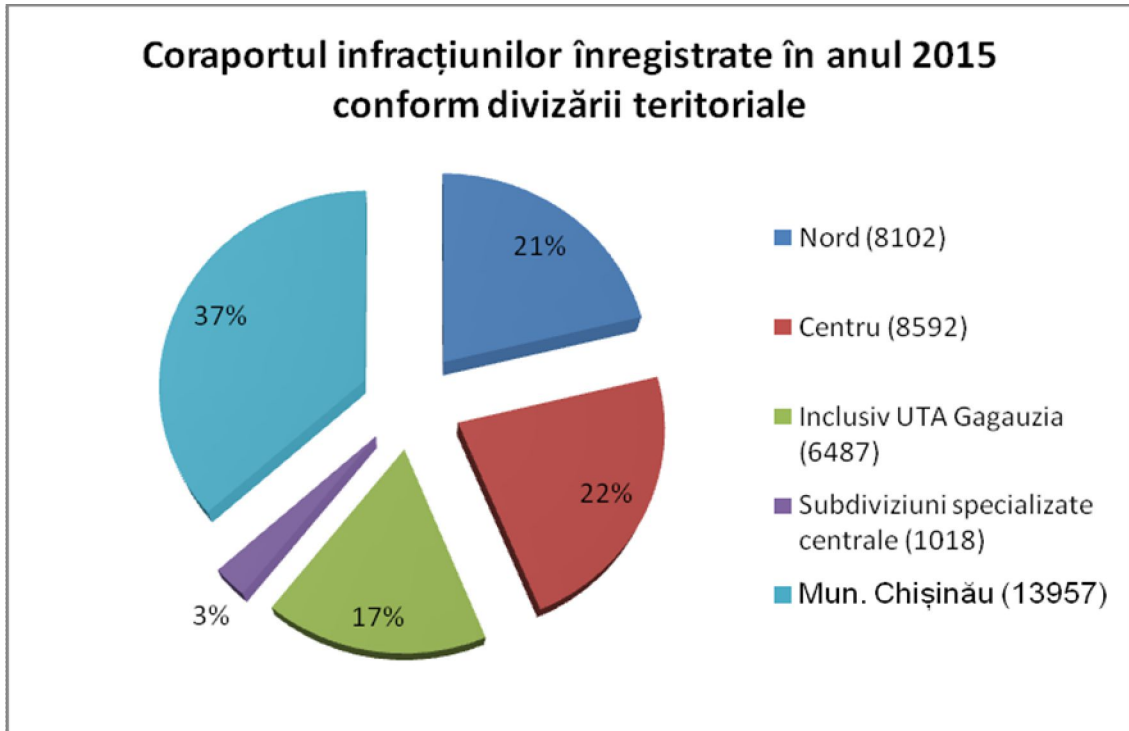
✓ crearea cadrului, instituirea și punerea în aplicare a procedurilor și actelor departamentale ce for fi utilizate pentru suplinirea funcțiilor vacante,

✓ elaborarea criteriilor pentru selecția și cariera procurorilor a reglementării procedurilor și regulilor de promovare, transfer.

✓ elaborarea, crearea și asigurarea funcționalității Inspecției Procurorilor,

✓ elaborarea mecanismului legal și normelor departamentale privind procedura de fuzionare a procuraturilor din sectoarele mun. Chișinău prin crearea entității unice.

ANEXE

Informația aferent stării criminalității, conform divizării teritoriale, este redată în tabelul de mai jos:

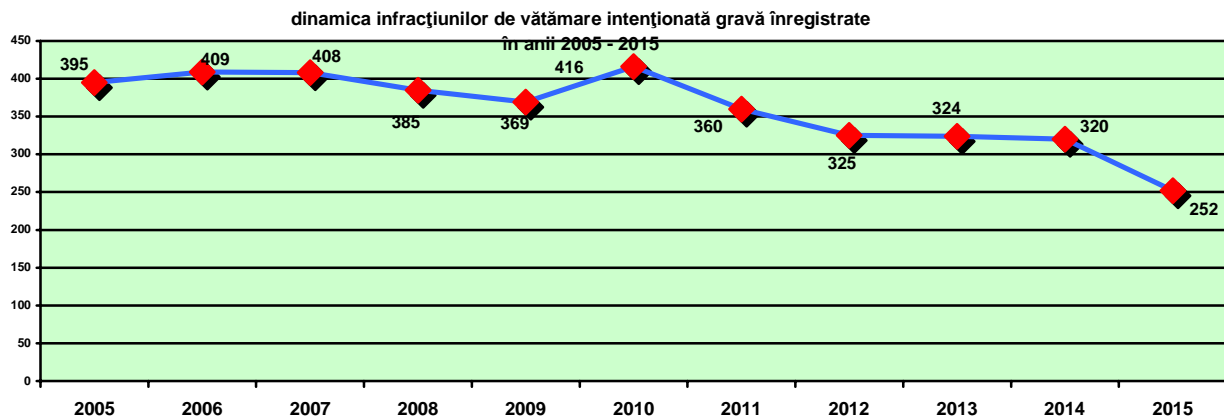
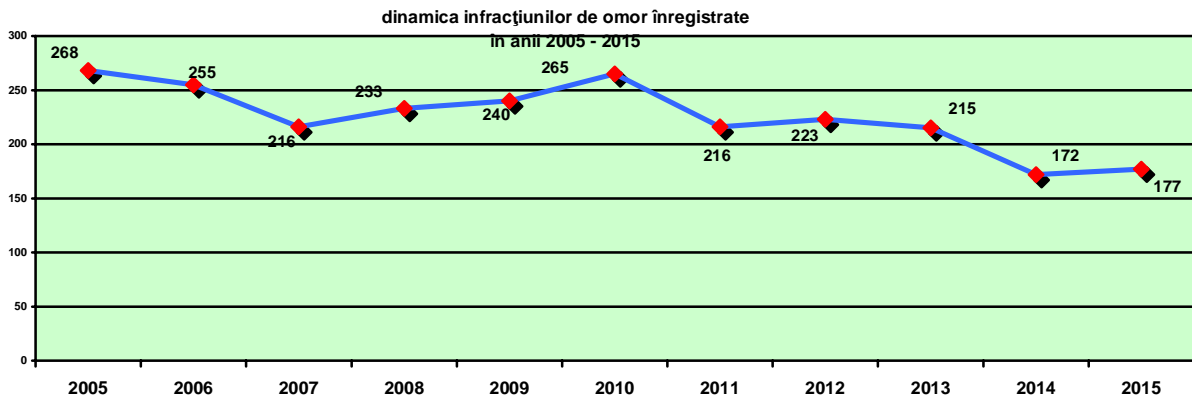
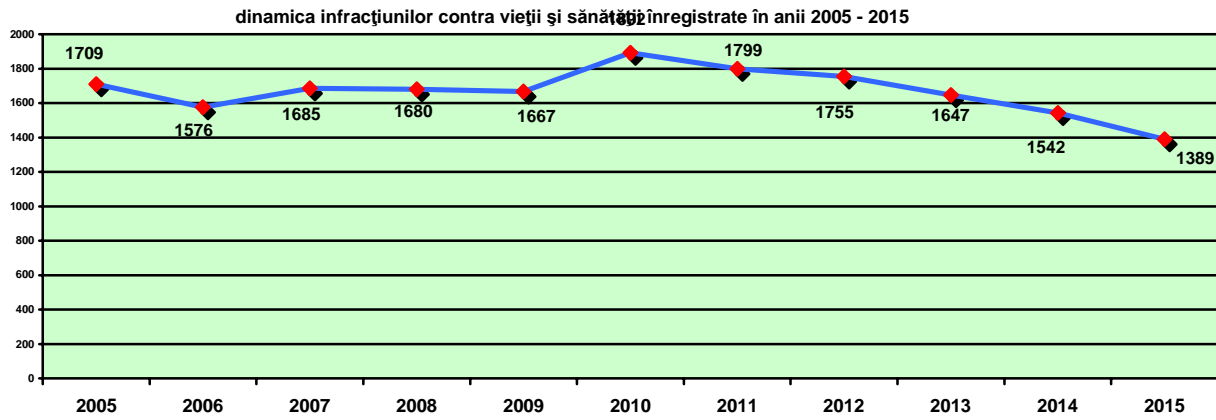
	ÎNREGISTRATE		
	ANUL PRECED.	ANUL CURENT	+ - IN %
	1	2	3
TOTAL	4178 6	3978 2	-4,8
I. MUN. CHIȘINĂU	1500 6	1395 7	-6,99
CIOCANA	2398	2293	-4,4
CENTRU	2983	2955	-0,9
RÎȘCANI	3372	3053	-9,5
BOTANICA	2669	2555	-4,3
BUIUCANI	3584	3101	-13
II. ZONA NORD			
MUN. BĂLȚI	1923	1903	-1
BRICENI	586	529	-9,7
DONDUȘENI	389	396	1,8
DROCHIA	781	690	-12
EDINEȚ	657	689	4,87
FĂLEȘTI	692	498	-28
FLOREȘTI	638	659	3,29
GLODENI	485	445	-8,3
OCNIȚA	530	432	-18
RÎȘCANI	463	455	-1,7
SÎNGEREI	633	633	
SOROCA	828	773	-6,6
III. ZONA CENTRU			
ANENII-NOI	785	712	-9,3
CĂLĂRAȘI	769	639	-17
CRIULENI	837	723	-14
DUBĂSARI	277	257	-7,2
HÎNCEȘTI	972	1014	4,32
IALOVENI	925	1065	15,1
NISPORENI	476	419	-12
ORHEI	856	884	3,27
REZINA	602	476	-21

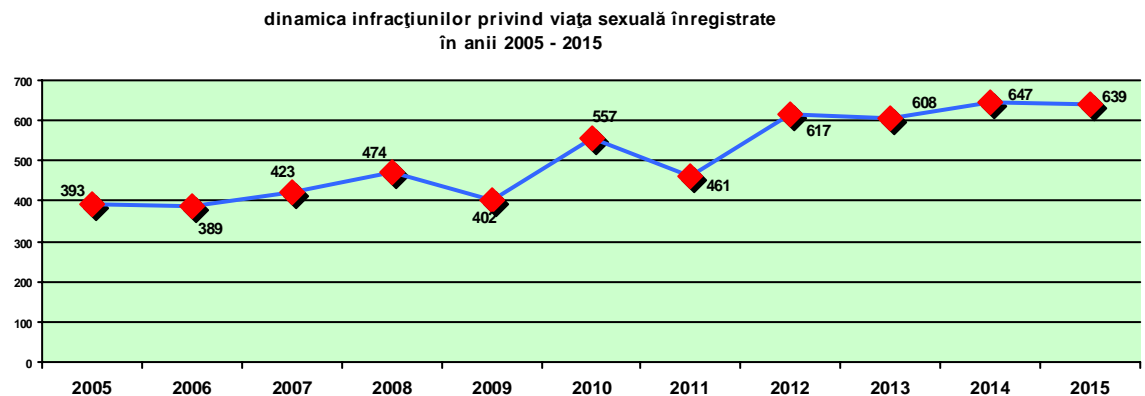
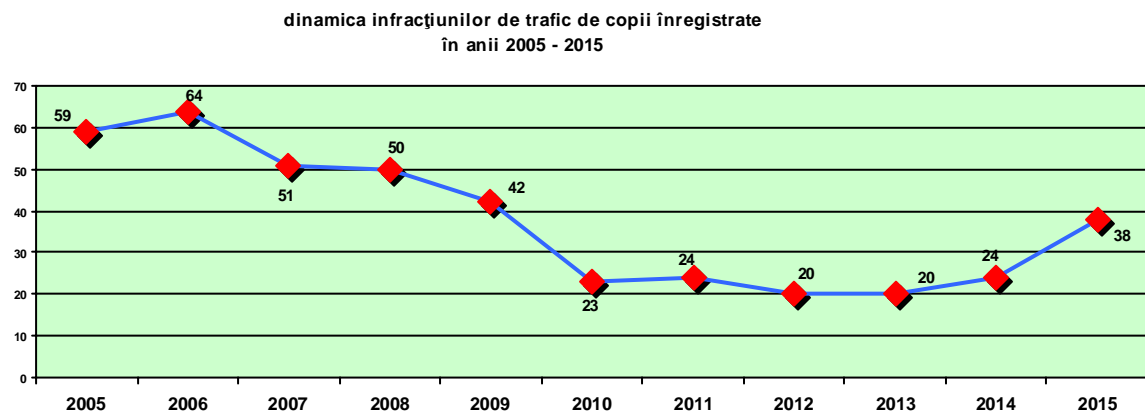
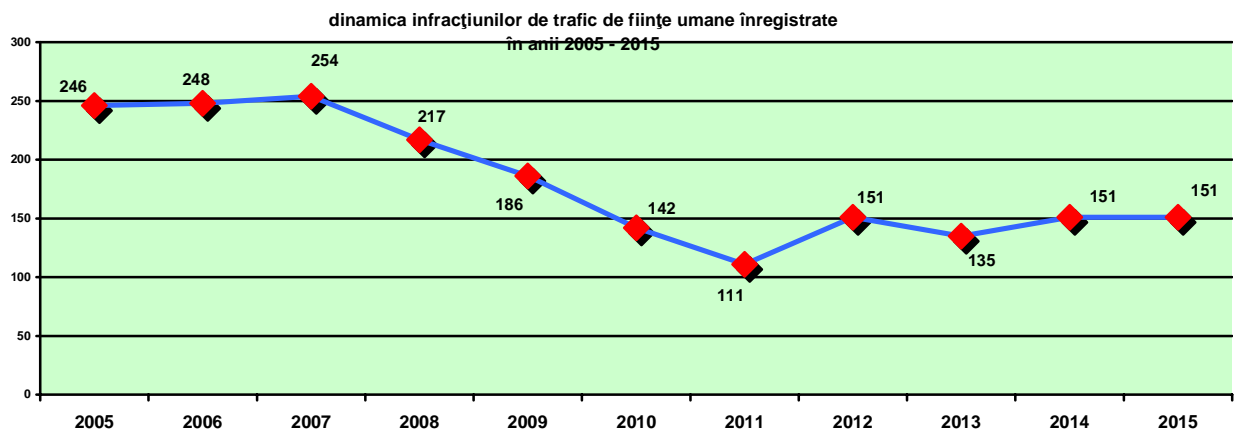
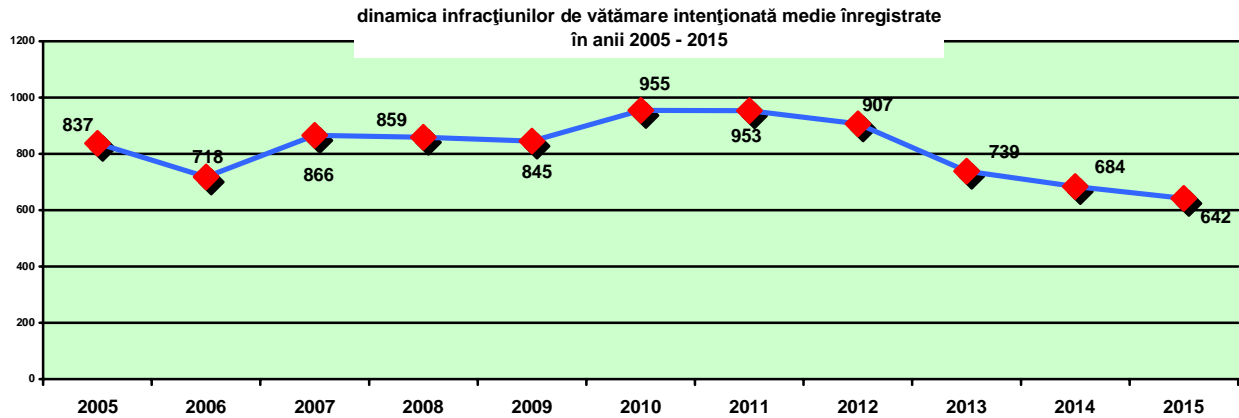
STRĂȘENI	767	683	-11
ȘOLDANEȘTI	411	300	-27
TELENEȘTI	625	526	-16
UNGHENI	892	894	0,22
IV. ZONA SUD			
BASARABEASCA	299	236	-21
CAHUL	1208	1087	-10
CANTEMIR	596	654	9,73
CĂUȘENI	1012	908	-10
CIMIȘLIA	505	512	1,39
LEOVA	355	368	3,66
ȘTEFAN-VODĂ	602	513	-15
TARACLIA	302	387	28,2
V. UTA GAGAUZIA	1510	1606	6,36
COMRAT	664	696	4,82
CIADÎR-LUNGA	599	596	-0,5
VULCANEȘTI	247	314	27,1
VI MUN.BENDER	237	216	-8,9
VII C.C.C.I.	77	121	57,1
D.G.S.O.			
C.C.T.P.	160	220	37,5
D.P.F.	552	561	1,63
D.G.U.P.	185	237	28,1

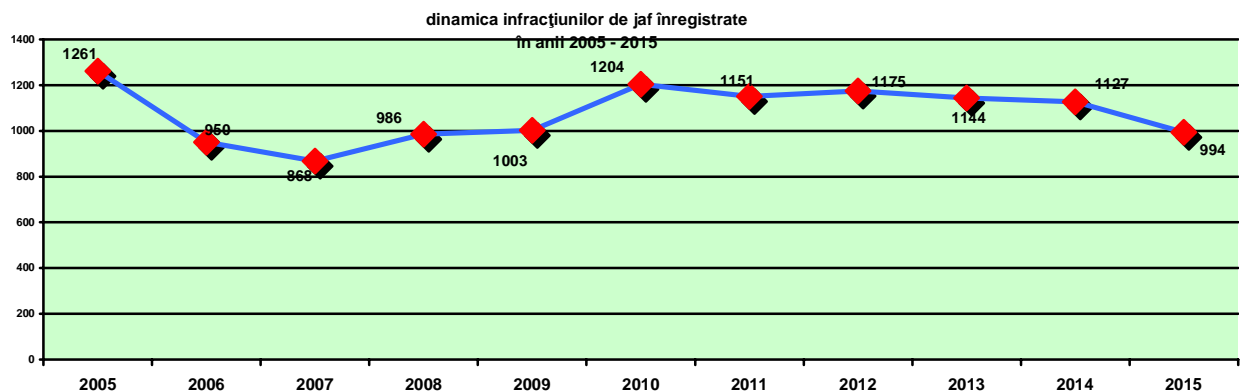
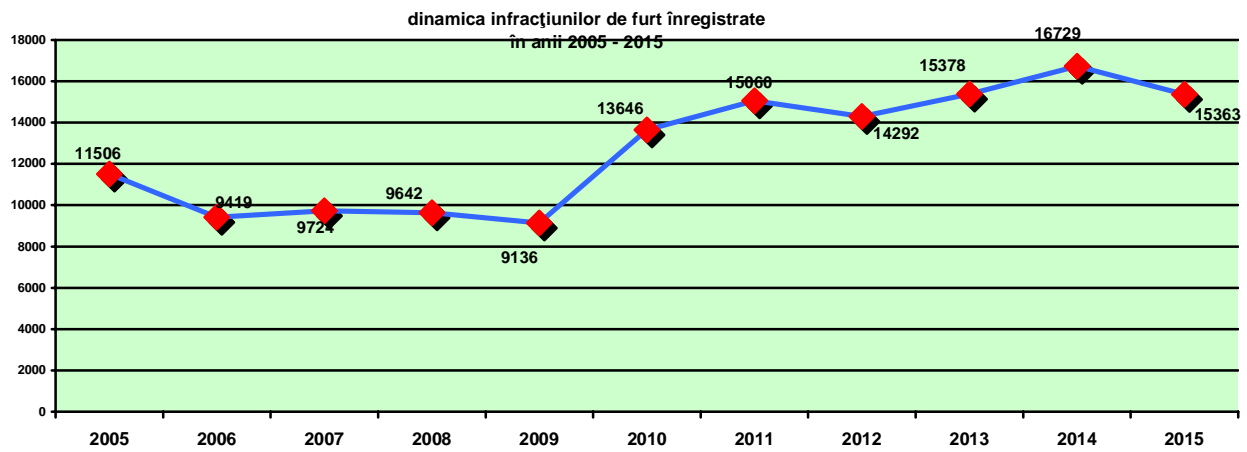
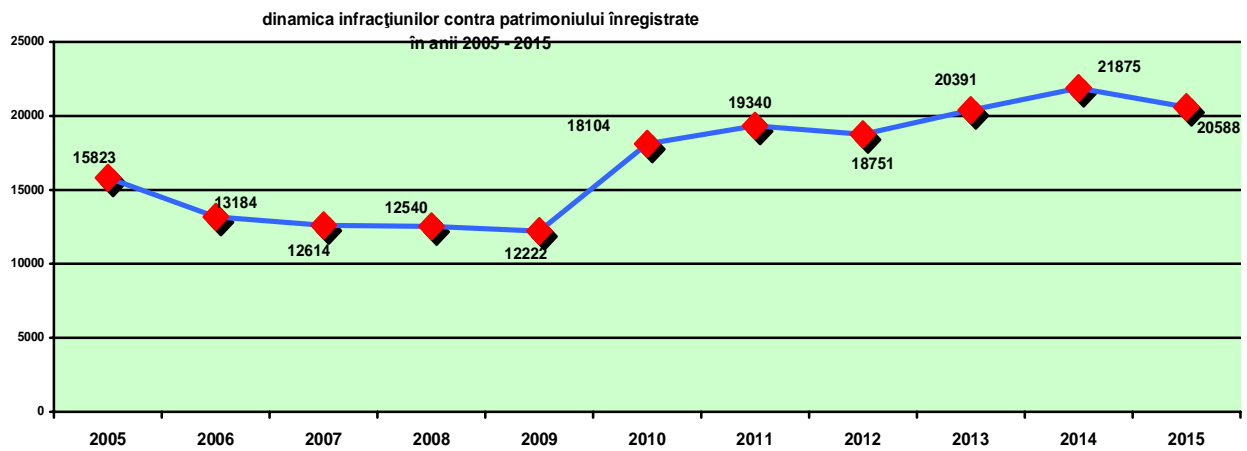
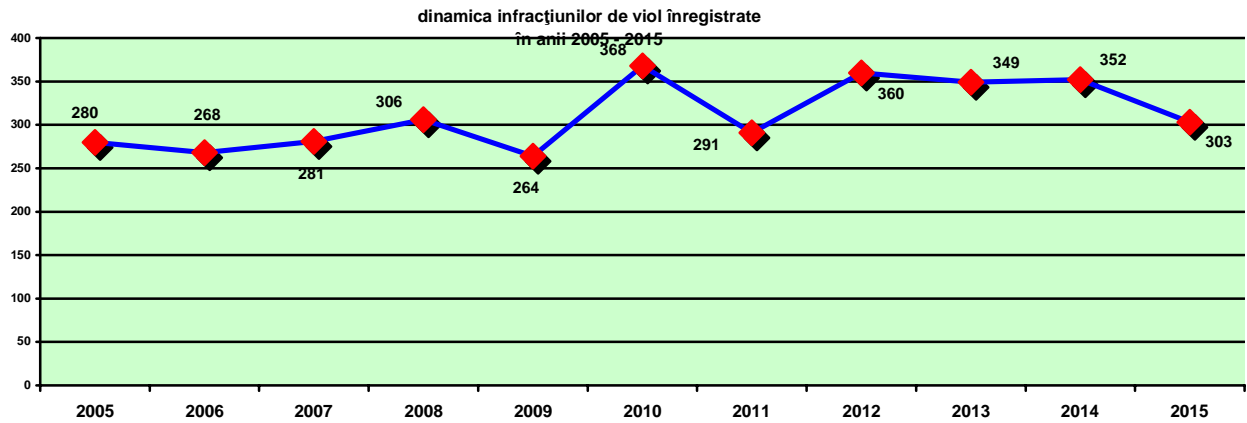
Dinamica și tipologia sesizărilor, conducerea UP de către Procuratura Anticorupție

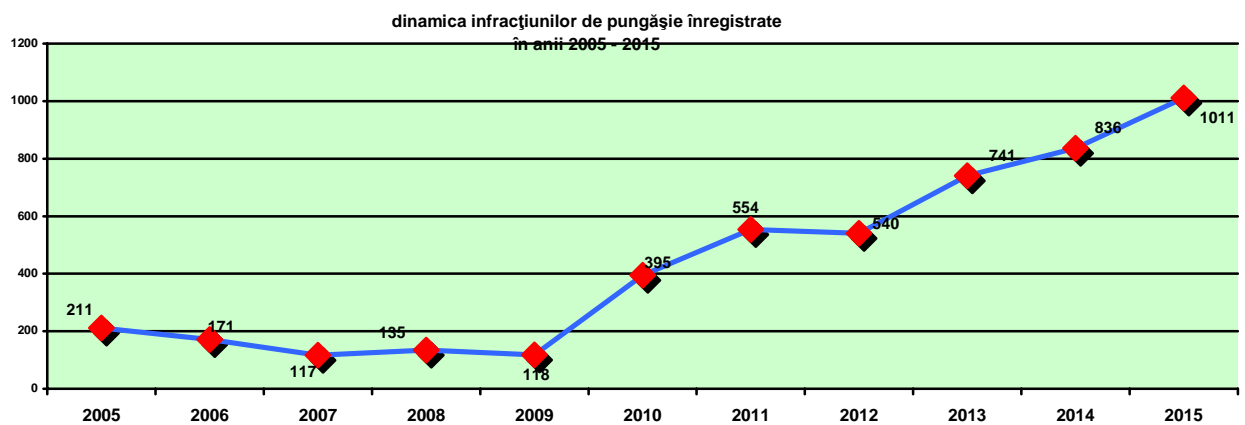
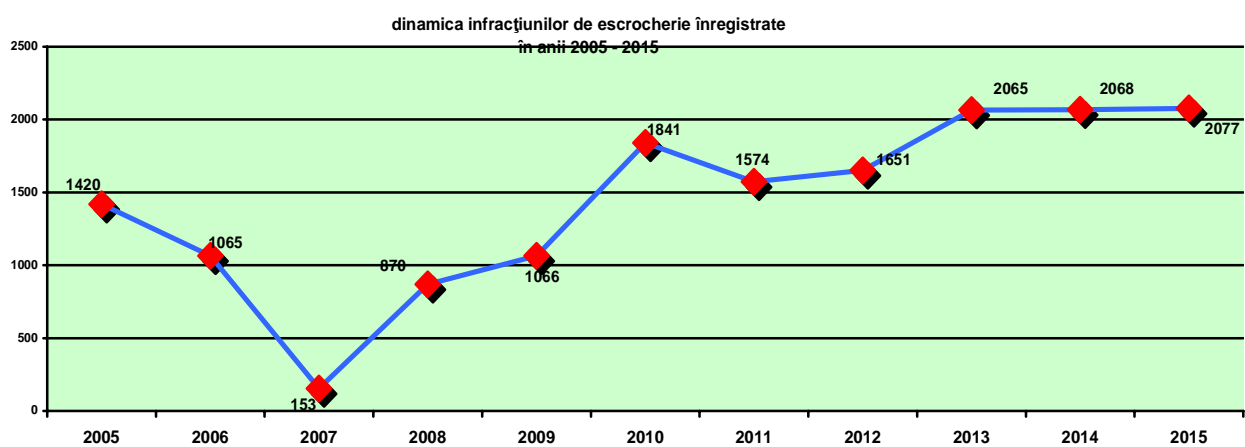
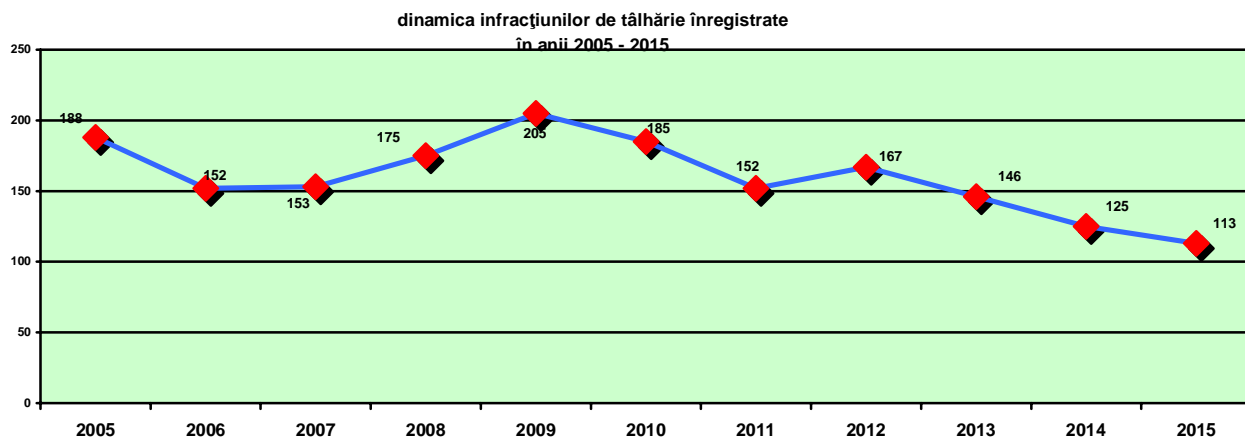
Infrațiunea la care se referă sesizarea		Sesizări înregistrate în perioada de raport				Transmise după competență				Sesizări soluționate de procurori							
		2015		2014		2015		2014		Dispusă pornirea UP				Dispusă neînceperea UP			
infrațiuni de corupție	art.324	113	181	3	2	84	131	36	38								
	art.325	63	70	1	0	34	46	24	20								
	art.326	100	108	1	1	73	93	27	16								
	art.333	2	1	0	0	2	1	0	0								
	art.334	278	0	360	0	5	0	3	0	193	0	271	0	87	0	74	0
abuz de putere sau abuz de serviciu (art.art.327, 335)	226	203	9	18	106	55	87	112									
exces de putere sau depășire a atribuțiilor de serviciu (art.328)	233	198	12	20	115	70	93	112									
neglijență (art.329)	31	28	2	0	15	18	7	21									
infrațiuni contra justiției (art.art.303-323)	28	30	1	2	11	16	10	16									
circulația ilegală a substanțelor narcotice și psihotrope (art.217-219)	0	0	0	0	0	0	0	0									
infrațiuni contra patrimoniului (art.art.186-191)	47	9	0	2	43	39	7	11									
infrațiuni financiar-bancare (art.art. 238, 239, 251)	28	10	6	0	22	8	4	0									
evaziuni fiscale și spălarea banilor (art.art.241, 243, 244)	63	52	4	4	43	32	6	14									
contrabandă și eschivarea de la achitarea plăților vamale (art.art.248, 249)	4	2	0	0	5	0	1	1									
alte categorii	133	176	6	2	102	108	34	27									
TOTAL	1071	1068	45	51	655	617	336	388									

Dinamica infracționalității din ultimii ani, pe categorii

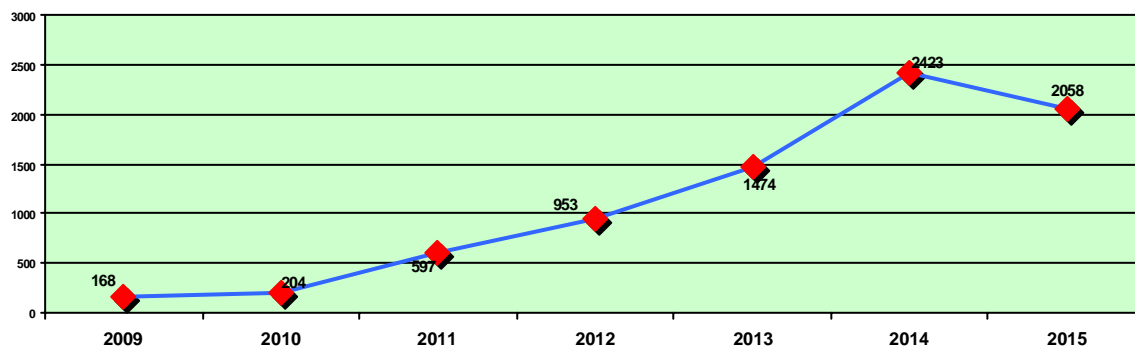

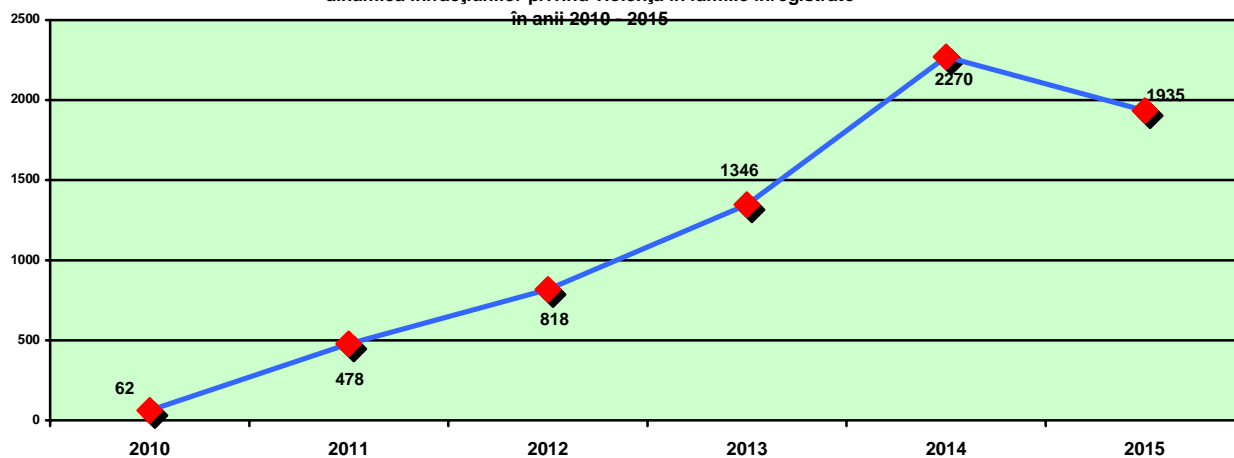

dinamica infracțiunilor contra familiei și minorilor înregistrate
în anii 2009 - 2015

dinamica infracțiunilor privind violența în familie înregistrate
în anii 2010 - 2015

dinamica infracțiunilor privind circulația ilegală a drogurilor înregistrate
în anii 2005 - 2015

